

Lestijärven kunta

TALOUSARVIO 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA 2028-2029

HYVÄKSYTTY VALTUUSTOSSA XX.XX.XXXX

Sisällys

Kunnanjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon 5
1 Talousarvion yleisperustelut 7
1.1 Kuntastrategia 7
1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys 10
1.3 Väestökehitys 10
1.4 Työllisyystilanne 11
1.5 Asuntotilanne 11
1.6 Suomen talouden kehitys 11
1.7 Kuntatalouden kehitys 12
1.8 Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitysnäkymät 13
1.9 Lestijärven talous vuonna 2027 13
1.10 Ympäristöasiat 14
1.11 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta 14
1.12 Kuntakonsernin toiminta ja talous 15
1.13 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet 17
1.14 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset 18
2 Käyttötalousosa 20
2.1 Yleishallinnon toimiala 20
2.1.1 Vaalit 21
2.1.2 Kunnan yleinen hallinto 21
2.1.3 Keskushallinto 22
2.1.4 Vaikuttamistoimielimet ja työryhmät 23
2.1.5 Viestintä ja markkinointi 23
2.1.6 Työllisyys- ja kotoutumispalvelut 24
2.1.7 Varautuminen ja valmius 25
2.1.8 Yleishallinnon hankkeet 25

2.1.9 Elinkeinopalvelut 26
2.2 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala 27
2.2.1 Sivistyksen ja hyvinvoinnin hallinto 27
2.2.2 Esiopetus 28
2.2.3 Perusopetus 29
2.2.4 Muu opetus- ja sivistystyö 29
2.2.5 Varhaiskasvatus 30
2.2.6 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta 30
2.2.7 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö 31
2.2.8 HYTE-toiminta 32
2.2.9 Sivistystoimen hankkeet 32
2.3 Tekninen toimi 33
2.3.1 Teknisen toimen hallinto 33
2.3.2 Kaavoitus 34
2.3.3 Rakennusvalvonta 34
2.3.4 Ympäristöpalvelut 35
2.3.5 Alueiden kunnossapito 35
2.3.6 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut 36
2.3.7 Ympäristöterveydenhuolto 36
2.3.8 Väestönsuojelu 37
2.3.9 Teknisen toimen hankkeet 37
2.3.10 Vesihuolto 37
2.3.11 Kiinteistönhoito 38
2.3.12 Tilavuokrauspalvelut 38
2.3.13 Asuntovuokrauspalvelut 39
2.3.14 Metsätalous 39
2.3.15 Maaomaisuus 40

2.4 Kaustisen seutukunta 41
2.5 Maaseututoimi 45
3 Tuloslaskelmaosa 46
3.6 Tuloslaskelmat 46
Koko kunnan tuloslaskelma 46
Tuloslaskelma sisäisillä erillä 47
3.7 Toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate 48
3.8 Verotulot 48
3.9 Valtionosuudet 49
3.10 Rahoitustuotot ja -kulut 49
3.11 Vuosikate, poistot ja varausten ja rahastojen muutokset 49
4 Investointiosa 50
5 Rahoitusosa 52
6 Muut eriytetyt laskelmat 55
6.1 Vesi- ja viemärilaitos 55
6.1.1 Vesihuollon tavoitteet vuodelle 2027 55
6.1.2 Vesihuollon eriytetty tuloslaskelma 56
6.2 Sotekiinteistöt 57
6.2.1 Sotekiinteistöjen tavoitteet vuodelle 2027 57
6.2.2 Sotekiinteistöjen eriytetty tuloslaskelma 58

Kunnanjohtajan katsaus vuoden 2027 talousarvioon

Vuoden 2027 talousarvion valmistelu on tärkeä vaihe Lestijärven kunnan tulevaisuuden rakentamisessa. Talousarvio ei ole ainoastaan numeroita, määrärahoja ja taloudellisia ennusteita. Se on ennen kaikkea suunnitelma siitä, millaista kuntaa haluamme rakentaa, millaisista palveluista haluamme huolehtia ja miten luomme edellytyksiä elinvoimaiselle Lestijärvelle myös tulevina vuosina.

Lestijärven taloudellinen tilanne antaa mahdollisuuksia katsoa tulevaisuuteen luottavaisesti. Tuulivoimasta saatavat kiinteistöverotulot vahvistavat kunnan tulopohjaa ja tarjoavat mahdollisuuden kehittää kunnan toimintaa pitkäjänteisesti. Hyvä taloudellinen tilanne tuo kuitenkin mukanaan myös vastuun. Meidän on huolehdittava siitä, että käytettävissä olevat tulot hyödynnetään viisaasti ja että tämän päivän ratkaisut tukevat kunnan kestävää kehitystä myös pitkällä aikavälillä.

Vuoden 2027 talousarvion keskeisenä tavoitteena on pitää kunnan talous tasapainossa ja vahvistaa sen kestävyyttä. Talouden suunnittelussa on tärkeää tunnistaa sekä nykyiset mahdollisuudet että tulevaisuuden epävarmuudet. Verotulojen kehitykseen, valtionosuuksiin ja toimintakustannuksiin liittyy tekijöitä, joihin kunta ei voi kaikilta osin itse vaikuttaa.

Tavoitteena on, että Lestijärvi pystyy hoitamaan velvoitteensa, turvaamaan palvelunsa ja kehittämään kuntaansa ilman, että tulevaisuuden mahdollisuuksia tarpeettomasti kavennetaan.

Vuoden 2027 talousarviossa on tärkeää arvioida palveluja kokonaisuutena ja etsiä ratkaisuja, jotka vastaavat kuntalaisten tarpeisiin sekä ovat taloudellisesti kestäviä. Tavoitteena on säilyttää Lestijärvi paikkana, jossa on hyvä asua, kasvaa, tehdä työtä ja ikääntyä.

Kunnan tulevaisuus rakentuu myös elinvoimaisesta elinkeinoelämästä, yritysten toimintaedellytyksistä ja uusista investoinneista. Lestijärven on jatkettava aktiivista työtä uusien yritysten, työpaikkojen ja kehittämismahdollisuuksien löytämiseksi.

Vuonna 2027 on tärkeää vahvistaa kunnan toimintamallia investointien houkuttelemiseksi. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä yritysten, maanomistajien, kehittäjäorganisaatioiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Kunnan tehtävänä on tunnistaa mahdollisuuksia, edistää hankkeiden valmistelua ja varmistaa, että yritykset saavat tarvitsemansa tiedon kunnan tarjoamista mahdollisuuksista.

Kunnan kehittäminen edellyttää myös investointeja. Samalla jokainen investointipäätös on arvioitava huolellisesti sen kustannusten, tarpeellisuuden ja pitkän aikavälin vaikutusten näkökulmasta.

Vuoden 2027 investoinneissa painopisteen tulee olla ratkaisuissa, jotka turvaavat kunnan toiminnan, ylläpitävät omaisuutta ja tukevat kuntastrategian tavoitteita. Investointien suunnittelussa on huomioitava paitsi rakentamisvaiheen kustannukset myös tulevat ylläpito- ja käyttökulut.

Lestijärvellä on hyvät mahdollisuudet yhdistää taloudellinen kehitys, luonnon arvostaminen ja ilmastovastuullisuus. Kunnan tavoitteena tulee olla, että elinvoiman vahvistaminen ja investointien edistäminen tukevat myös luonnonvarojen kestävää käyttöä ja kunnan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita.

Talousarvio on yhteinen suunnitelma, jonka toteuttaminen edellyttää yhteistyötä luottamushenkilöiltä, henkilöstöltä, yrityksiltä, yhdistyksiltä ja kuntalaisilta. Kunnan strategiset tavoitteet muuttuvat tuloksiksi vasta silloin, kun ne näkyvät konkreettisina tekoina ja päätöksinä arjessa.

Vuonna 2027 meidän tulee jatkaa työtä Lestijärven elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman vahvistamiseksi. Samalla meidän on huolehdittava siitä, että kunnan talous säilyy kestävällä pohjalla ja että pystymme vastaamaan tulevaisuuden muutoksiin.

Haluan kiittää kaikkia talousarvion valmisteluun osallistuvia luottamushenkilöitä ja työntekijöitä sekä yhteistyökumppaneita heidän työstään kunnan hyväksi.

Rakennetaan yhdessä Lestijärveä, jossa talous on kestävällä pohjalla, palvelut tukevat hyvää arkea, yrityksillä on mahdollisuuksia menestyä ja tulevaisuuteen voidaan suhtautua luottavaisesti.

Päivi Rautio
Kunnanjohtaja
Lestijärven kunnanjohtaja

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Kuntastrategia

Lestijärven kuntastrategia vuosille 2027–2030 on kunnan toimintaa ja päätöksentekoa ohjaava keskeinen asiakirja. Kuntastrategiassa määritellään kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja kehittämisen painopisteet. Strategia ohjaa kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua sekä luo perustan vuosittaiselle talousarviovalmistelulle.

Lestijärven kunnan visiona on olla luonnonläheinen, itsenäinen ja elinvoimainen kunta, joka tarjoaa turvallisen elinympäristön. Kunnan toimintaa ohjaaviksi arvoiksi on määritelty avoimuus, rohkeus ja yhteisöllisyys. Avoimuudella tarkoitetaan päätöksenteon ja toiminnan selkeyttä, rohkeudella valmiutta uudistua ja tehdä tulevaisuuteen suuntaavia päätöksiä sekä yhteisöllisyydellä turvallisen, osallistavan ja välittävän kunnan rakentamista yhdessä.

Kuntastrategiassa on määritelty neljä strategista painopistettä:

- Hyvinvoiva ja osallistuva yhteisö
- Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen ja uudistuva elinkeinoelämä
- Kestävä ja vaikuttava kuntaorganisaatio

Hyvinvoiva ja osallistuva yhteisö -painopisteen tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä vahvistaa Lestijärven houkuttelevuutta asuinpaikkana ja lapsi- ja perhemyönteisenä kuntana. Tavoitteisiin pyritään tarjoamalla hyvinvointia ja arjen sujuvuutta tukevia palveluita, vahvistamalla kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia sekä tukemalla yhdistystoimintaa ja monipuolista vapaa-ajantoimintaa. Kunnan vetovoimaa asuinpaikkana vahvistetaan aktiivisella ja kohdennetulla markkinoinnilla.

Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö -painopisteessä korostuvat luotettava arjen infrastruktuuri, järven ja luontokohteiden hyvä kunto sekä riittävä ja monipuolinen tontti- ja vuokra-asuntotarjonta. Kunta edistää tavoitteita suunnitelmallisella maankäytöllä ja kaavoituksella, asuntotarjonnan kehittämisellä sekä huolehtimalla yleisten alueiden ja virkistyskohteiden kunnosta. Lisäksi tavoitteena on kunnan kiinteistöomaisuuden suunnitelmallinen hyödyntäminen sekä tontti- ja asuntotarjonnan aktiivinen markkinointi.

Elinvoimainen ja uudistuva elinkeinoelämä -painopisteen tavoitteena on kunnan yrityskannan laajeneminen ja Lestijärven houkuttelevuuden vahvistaminen yritysten sijaintipaikkana. Kunta pyrkii mahdollistamaan yritystoiminnan kasvua ja erityisesti teollisten investointien sijoittumista kuntaan huolehtimalla yritystoimintaa tukevien alueiden ja toimitilojen saatavuudesta. Samalla vahvistetaan yritysmyönteisyyttä, yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa sekä yrittäjyysvalmiuksia nuorissa ikäluokissa.

Kestävä ja vaikuttava kuntaorganisaatio -painopisteen tavoitteena on turvata kuntatalouden tasapaino ja kunnan tulevaisuuden toimintaedellytykset, lisätä investointeja sekä vahvistaa henkilöstön hyvinvointia ja osaamista. Lisäksi tavoitteena on laadukas ja tavoittava viestintä ja markkinointi sekä kunnan tytäryhtiöiden tuloksellinen toiminta. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää pitkäjänteistä taloudenhoitoa, johtamisen ja toimintamallien kehittämistä, aktiivista omistajaohjausta sekä henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin panostamista.

Kuntastrategian toteuttaminen kytketään osaksi kunnan vuosittaista talousarvio- ja taloussuunnitteluprosessia. Strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi määritellään vuosittain konkreettiset toimenpiteet, jotka vahvistetaan talousarviossa. Strategian toimeenpanon keskeiseksi toimijaksi on perustettu elinvoimatyöryhmä.

Strategisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan kuntastrategiassa määriteltyjen mittareiden avulla. Mittareille asetetaan talousarviossa vuosittaiset tavoitetasot, joiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen yhteydessä. Näin kuntastrategia, talousarvio ja toiminnan seuranta muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Painopiste	Strateginen tavoite
Hyvinvoiva ja osallistuva yhteisö	Kuntalaiset ovat aktiivisia ja hyvinvoivia
	Lestijärvi on houkutteleva asuinpaikka
	Lestijärvi on lapsi- ja perhemyönteinen kunta
Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö	Arjen infrastruktuuri on luotettava
	Järvi ja luontokohteet ovat hyvässä kunnossa
	Lestijärvellä on riittävästi houkuttelevaa tonttitarjontaa sekä monipuolista vuokra-asuntotarjontaa
Elinvoimainen ja uudistuva elinkeinoelämä	Kunnan yrityskanta laajenee
	Kunta nähdään houkuttelevana sijaintina yritystoiminnalle
Kestävä ja vaikuttava kuntaorganisaatio	Kuntatalous on tasapainossa ja tulevaisuus on turvattu
	Investointien määrä lisääntyy
	Henkilöstömme on hyvinvoivaa, sitoutunutta ja osaavaa
	Viestintä ja markkinointi on laadukasta ja tavoittavaa
	Tytäryhtiöiden toiminta on tuloksellista

Painopiste	Onnistumisen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2027
Hyvinvoiva ja osallistuva yhteisö	HYTE-kerroin	61	65
	TEA-viisari eli kunnan terveydenedistämisaktiivisuus	55	60
	Väestökehitys; asukasluku	651 (10/2026)	≥ 660
	Kokonaisnettomuutto	0 (2025) -3 (9/2026)	≥ 8
	Syntyvyys Syntyneiden lapsien lkm	3 kpl (2025) 5 kpl (9/2026)	≥ 6
	Yhdistysten järjestämien tapahtumien määrä	Ei lähtötasotietoa.	≥ 10
	Kunnan järjestämien tapahtumien määrä (kulttuuri, liikunta, nuoriso) / osallistujamäärät	Tapahtumia yhteensä 441. (2025) Osallistumiskertoja yhteensä 5209. (2025)	Ennallaan.
	Oppilasmäärän kehitys	63	68
	Kunnan hyvinvointikysely (kokee hyvinvointinsa hyväksi tai erittäin hyväksi (yli 18-v / alle 18-v)	76 % / 72 %	79 % / 75 %
Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö	Kuntalaiskysely (elinympäristö) Tyytyväisyys elinympäristöön	Ei lähtötasotietoa. Kuntalaiskysely toteutetaan v. 2027.	≥80 %
	Uusien asuntojen lukumäärä	0	0 *aloitetaan suunnittelu
	Asuntojen vuokrausaste	62 (11/2025)	70
	Myydyt tontit	0	≥ 1
Elinvoimainen ja uudistuva elinkeinoelämä	Yritysten lukumäärä	133 (2024)	138
	Yksityisten investointien kehitys	-	-
	Työpaikkojen määrä	238 (2024)	245
	Työpaikkaomavaraisuus	102,1 % (2024)	102,1 %
	Yrittäjätyytyväisyyskysely / Yrittäjien kuntabarometri	Lestijärven yrittäjät eivät vastanneet yrittäjille suunnattuun kuntabarometriin/kyselyyn 2026.	Ei tavoitetasoa. Kysely toteutetaan

			seuraavan kerran 2028.
	Yhteisöverotuottojen kehitys	348 t€ (2025)	≥420 t€
Kestävä ja vaikuttava kuntaorganisaatio	Vuosikate	1 489 865 € (2025)	≥1,2 m€
	Taseeseen kertynyt ali/ylijäämä	-1,4 m€ (2025)	≥600 t€
	Kunnan omat investoinnit €	63 t€ (2025)	≥450 t€
	Työhyvinvointikysely (suositteluprosentti)	88,2 %	≥ 90 %
	Kuntalaiskysely (viestintä) tyytyväisyys kunnan viestintään	Ei lähtötasoa. Kuntalaiskysely toteutetaan v. 2027.	≥ 80 %
	Tytäryhtiöiden tulos yhteenlaskettu tilikauden tulos	-93 865 € (tp 2025)	≥ 0 €
	Kunnallisveroprosentti	9,4 %	Valtuusto on jo päättänyt veroprosentiksi 8,9 %.

1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Lestijärven kunta on manner-Suomen pienin kunta. Lestijärven kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan ja rajoittuu pohjoisessa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja idässä Keski-Suomen maakuntaan. Lestijärven kokonaispinta-ala on 558,9 km^2. Kolmannes kunnan pinta-alasta on suota ja puolet koko kunnan maapinta-alasta on Metsähallituksen omistuksessa.

Lestijärven kunta on perustettu vuonna 1868 ja kunnassa sijaitsee Keski-Pohjanmaan maakuntajärvi, Lestijärvi.

Maakunnan alueella olevat teolliset hankkeet mahdollistavat toteutuessaan Lestijärven ja koko maakunnan vahvan kasvun ja kehityksen. Lestijärvelle on rakentunut Manner-Suomen suurin maatuulivoimapuisto. Puisto käsittää 69 tuulivoimalaa, joiden yhteenlaskettu kokonaisteho on 455,4 megawattia. Tuulipuiston vuosittainen energiantuotanto on yli 1,3 terawattituntia, joka vastaa noin 280 000 kotitalouden vuosittaista sähkönkulutusta (5 000 KWh/ kotitalous) tai noin kahta prosenttia koko Suomen vuoden 2020 sähköntuotannosta.

Vuoden 2027 loppuun mennessä Lestijärvelle valmistuu Vähäjärven teollisuusalue yleiskaava, joka suuruus kaavoituksen aloitus vaiheessa oli 1150 hehtaaria.

1.3 Väestökehitys

Lestijärven kunnan asukasluku oli Tilastokeskuksen 30.9.2026 tilastoidun tiedon mukaan Lestijärven väkiluku oli 651 eli se on laskenut 0,76 % vuoden 2026 aikana. Väestöstä 52,7 % on miehiä ja 47,3 % naisia. Lestijärven kunnan väestönkehitys on viime vuosikymmeninä noudattanut monille pienille maaseutukunnille tyypillistä suuntaa. Keski-Pohjanmaan asukasluku oli 30.9.2026

67 408 ja Kaustisen seutukunnan 13 799. Väkiluku on Keski-Pohjanmaalla laskenut vuoden 2026 aikana 0,13 % ja seutukunnassa 0,83 %.

Kuntien saamiin valtionosuuksiin vaikuttaa keskeisesti asukkaiden ikärakenne. Suurimmat valtionosuudet maksetaan alle 15 vuotiaista ja yli 85 vuotiaista. Syntyvyyden aleneminen on osaltaan vauhdittanut väestön ikääntymistä, ja tällä hetkellä Lestijärvellä korostuu erityisesti yli 65-vuotiaiden suuri osuus suhteessa työikäiseen väestöön. 30.9.2026 tilanteessa tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lestijärvellä oli 0–14-vuotiaita 15,0 %, 15–64-vuotiaita 47,7 % ja yli 65-vuotiaita 37,3 % väestöstä.

1.4 Työllisyystilanne

Keski-Pohjanmaan työllisyystilanne on heikentynyt vuoden 2026 aikana. Syyskuun lopussa maakunnassa oli 2 769 työtöntä työnhakijaa, mikä on 172 henkilöä (6,6 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,0 %, kun koko maan vastaava osuus oli 11,8 %. Erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät ovat kasvaneet. Myös avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt.

Kaustisen seutukunnassa työttömiä työnhakijoita oli syyskuun lopussa 466, mikä on 37 henkilöä (9 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Seutukunnan työttömyysaste oli 7,8 %.

Lestijärvellä työttömiä työnhakijoita oli syyskuun lopussa 18, mikä on kolme henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli 7,3 %, mikä on sekä maakunnan että koko maan keskiarvoa alhaisempi.

1.5 Asuntotilanne

Lestijärven kunnalla on hallinnassaan neljä rivitalokiinteistöä, joissa on yhteensä 38 vuokra-asuntoa. Lisäksi kunnan tytäryhtiö Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakodit tarjoaa vuokra-asumista yhteensä 36 asunnossa. Kunnan ja sen tytäryhtiön hallinnassa on siten yhteensä 74 vuokra-asuntoa.

31.10.2026 tilanteen mukaan kunnan omien asuntojen vuokrausaste on 62 % ja taloudellinen käyttöaste 65 %. Vapaat asunnot ovat suurimmaksi osaksi pienempiä asuntoja. Vuokrakotien tämänhetkisestä asuntotilanteesta ei saatu tietoa.

Vaikka vuokrausaste on laskusuunnassa, on kunnassa tunnistettu tarve erityisesti perheille soveltuvien vuokra-asuntojen lisäämiselle. Nykyinen asuntotarjonta ei kaikilta osin vastaa kysyntää, mikä voi osaltaan vaikeuttaa uusien asukkaiden sijoittumista kuntaan. Kunnan tavoitteena on edistää uuden vuokra-asuntotuotannon käynnistämistä tulevina vuosina taloudellisten edellytysten sen mahdollistaessa.

Vuokra-asuntotarjonnan lisäksi kunta tarjoaa mahdollisuuksia omakotitalorakentamiseen. Kunnalla on myynnissä asuintontteja muun muassa Parannan ja Nätkän alueilla, joilla on käynnissä tonttikampanja.

1.6 Suomen talouden kehitys

Valtiovarainministeriön syksyn 2026 kuntatalousohjelman mukaan Suomen talous on kääntymässä kasvuun, mutta näkymä on edelleen epävarma. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026 ja keskimäärin vajaat kaksi prosenttia lähivuosina. Kasvun vahvistuminen

ei kuitenkaan vielä merkitse julkisen talouden nopeaa tasapainottumista, sillä työllisyys heikkenee vielä vuonna 2026 ja alkaa kohentua vasta vuodesta 2027 alkaen.

Kasvun taustalla ovat erityisesti investoinnit. Puhdas siirtymä, energia- ja datakeskushankkeet, puolustukseen ja kaksikäyttöteknologiaan liittyvät investoinnit sekä vientikysynnän asteittainen elpyminen tukevat taloutta. Investointien toteutumiseen liittyy silti rahoituksen saatavuutta, osaavan työvoiman riittävyyttä, infrastruktuuria ja kansainvälistä toimintaympäristöä koskevia epävarmuuksia. Geopoliittiset jännitteet, kauppapolitiikan häiriöt ja energian hinnan vaihtelu voivat viivästyttää hankkeita ja heikentää yritysten luottamusta.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Alijäämä pysyy syvänä koko ennustejaksolla puolustus- ja korkomenojen kasvun vuoksi. Julkinen velkasuhde nousee arvion mukaan noin 90 prosenttiin vuonna 2026 ja lähes 98 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tämä pitää valtiontalouden sopeutuspaineen korkeana ja lisää riskiä siitä, että kuntiin kohdistuu myös tulevina vuosina uusia rahoitusta tai tehtäviä koskevia muutoksia.

Kokonaisuutena talouskasvun vahvistuminen tukee kuntien veropohjaa, mutta korkea työttömyys, hidas työllisyyden paraneminen ja julkisen talouden voimakas velkaantuminen rajoittavat myönteisiä vaikutuksia. Vuoden 2027 talousarvion valmistelussa on siteen perusteltua käyttää varovaista kasvuoletusta ja varautua ennustettua heikompaan työllisyys- ja rahoituskehitykseen.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:38.

1.7 Kuntatalouden kehitys

Kuntatalous heikkeni vuonna 2025. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate laski noin 370 miljoonalla eurolla 2,89 miljardiin euroon. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mutta jäi noin 420 miljoonaa euroa nettoinvestointeja pienemmäksi. Tilikauden tulos oli 730 miljoonaa euroa positiivinen, mutta sitä vahvistivat yksittäiset satunnaiset erät ja omaisuuden luovutusvoitot. Toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 770 miljoonaa euroa negatiivinen ja kuntien lainakanta kasvoi yli 20 miljardiin euroon.

Myös kuntakonsernien talous heikkeni vuonna 2025. Kuntakonsernien vuosikate laski noin 400 miljoonalla eurolla 5,46 miljardiin euroon ja tulos noin 350 miljoonalla eurolla runsaaseen miljardiin euroon. Vuosikate kattoi poistot, mutta ei nettoinvestointeja. Kuntakonsernien lainakanta kasvoi 2,11 miljardia euroa 42,77 miljardiin euroon. Investointien rahoitus nojaa siten edelleen merkittävästi lainanottoon ja rahavarojen käyttöön.

Vuonna 2026 kuntatalouden toimintakulujen arvioidaan kasvavan 2,7 prosenttia ja toiminnan ja investointien rahavirran painuvan noin 1,1 miljardia euroa alijäämäiseksi. Vuonna 2027 tilanne heikkenee edelleen: toimintakulujen arvioidaan kasvavan 2,9 prosenttia palkankorotusten ollessa korkeimmillaan, toimintakatteen heikkenevän 4,2 prosenttia ja toiminnan ja investointien rahavirran painuvan noin 1,4–1,5 miljardia euroa negatiiviseksi. Vuosikate kattaa poistot vain niukasti eikä riitä nettoinvestointeihin.

Kuntien menokehitystä voimistavat henkilöstömenot, työttömyysetuuksien kuntaosuudet ja korkea investointitaso. TEpalvelu-uudistus on tehnyt kuntataloudesta aiempaa suhdanneherkemmän, koska heikko työllisyys vaikuttaa sekä verotuloihin että kuntien menoihin. Pitkäaikaistyöttömyys ylläpitää työttömyysmenoja koko ennustejaksolla. Samalla sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutarve pienenee väestökehityksen vuoksi, mutta palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lainsäädännöllisten velvoitteiden jäykkyys hidastavat kustannusten sopeutumista.

Valtion vuoden 2027 toimenpiteiden arvioidaan heikentävän kuntataloutta noin 150 miljoonalla eurolla vuoteen 2026 verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuvat muun muassa

korotettu indeksijarru, kustannustenjaon tarkistus sekä muut määräaikaiset ja pysyvät vähennykset. Kuntatalouden epätasapaino lievenee ennustejakson loppua kohden, mutta toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan pysyvän negatiivisena ja lainakannan kasvavan noin 26,3 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä.

Kuntien väliset erot kasvavat. Muuttotappiokunnissa tulopohja ja työikäinen väestö heikkenevät, kun taas kasvavilla kaupunkiseuduilla investointitarpeet säilyvät suurina. Vuonna 2027 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan olevan koko maan tasolla syvimmillään, noin -255 euroa asukasta kohden. Talouden suunnittelussa korostuvat käyttötalouden rakenteellinen tasapaino, investointien ajoitus ja tarpeellisuus sekä velkakestävyyden kokonaisarvio.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:38.

1.8 Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitysnäkymät

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys perustuu kestävän kasvun, hyvän työllisyyden, hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen.

Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitystyötä ohjaavat vuoden 2026 alussa voimaan tullut maakuntastrategia 2050 ja maakuntaohjelma 2026–2029. Niiden tavoitteena on vahvistaa maakunnan hyvinvointia, tuottavuutta ja talouskasvua sekä turvata alueen elinvoimaisuuden pitkän aikavälin edellytykset. Strategia ja ohjelma korostavat yhteistyön merkitystä maakunnan sisällä ja naapurialueiden kanssa, ja niiden toimeenpano käynnistyi jo vuoden 2026 aikana.

Maakuntastrategiassa ja maakuntaohjelmassa visiona ja päätavoitteena on Hyvinvoinnin, tuottavuuden ja kasvun maakunta. Maakunnallisia kehittämistoimenpiteitä toteutetaan kolmen kehittämisteeman kautta: Hyvinvoiva asukas ja yhteisö, kestävä elinympäristö ja monipuoliset elinkeinot. Poikkileikkaavina kehittämisteemoina ovat saavutettavuus, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta, kansainvälisyys sekä uutena teemana kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus.

Maakunnan elinvoimaa vahvistavat uudistumiskykyinen yrityskenttä, kokonaistaloudellisesti merkittävä teollisuus sekä kansainvälisesti kilpailukykyinen osaaminen, joiden keskeisenä veturina toimii Kokkola suurteollisuusalueineen. Energiansiirtymä, laajat investointihankkeet ja kasvava puhtaan siirtymän projektikokonaisuus luovat maakuntaan uusia kasvu- ja työllisyysmahdollisuuksia, jotka heijastuvat myönteisesti koko alueelle. Samalla maakunnan maatalous ja pienet sekä keskisuuret yritykset muodostavat edelleen tärkeän perustan talouden ja palveluiden vakaudelle.

Keski-Pohjanmaan kilpailukyky ja väestökehitys ovat riippuvaisia maakunnan vetovoimasta ja pitovoimasta. Työvoiman riittävyyden turvaaminen, koulutuspolkujen kehittäminen ja toimivien palvelujen saatavuus ovat keskeisiä edellytyksiä muuttovoiton ja työmarkkinoiden tasapainon vahvistumiselle. Maakunnan vahva yhteisöllisyys, identiteetti ja kulttuuriperinne tukevat alueen hyvinvointia, ja yhteistyöllä pyritään varmistamaan, että investointien ja energiahankkeiden tuottamat mahdollisuudet realisoituvat koko maakunnan hyödyksi.

1.9 Lestijärven talous vuonna 2027

Kunnan toimintatuottojen arvioidaan olevan vuonna 2027 yhteensä noin 2,98 miljoonaa euroa. Toimintatuotot vähenevät sekä vuoden 2025 tilinpäätökseen (3,38 milj. euroa) että vuoden 2026 talousarvioon (3,32 milj. euroa) verrattuna. Toimintakulujen arvioidaan olevan noin 6,79 miljoonaa euroa, mikä on noin 530 000 euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän vuonna 2027 ja olevan noin −3,8 miljoonaa euroa. Myös vuosikatteen ennakoidaan laskevan noin 1,0 miljoonaan euroon. Talouden kehitykseen vaikuttavat erityisesti toimintamenojen kasvu ja toimintatuottojen väheneminen.

Kunnan lainakannan ennakoidaan pienenevän taloussuunnitelmakauden aikana. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä lainakanta oli n. 9,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2029 lopussa lainakannan arvioidaan olevan noin 7,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 11 500 euroa asukasta kohden lokakuun 2026 asukasluvulla (651 asukasta) laskettuna.

Kunnan verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2027 yhteensä noin 3,99 miljoonaa euroa. Verotulot muodostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöverosta. Kiinteistöverotuloilla ja erityisesti tuulivoimaloista kertyvillä kiinteistöverotuloilla on huomattava merkitys Lestijärven kunnan tulorahoituksessa.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän vuonna 2027 yhteensä noin 1,03 miljoonaa euroa, mikä on noin 146 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Valtionosuuksien kehitykseen vaikuttavat muun muassa valtakunnalliset valtionosuusjärjestelmään tehtävät muutokset sekä kunnan väestö- ja palvelutarvetekijöiden kehitys.

1.10 Ympäristöasiat

Lestijärven kunnan läpi kulkee merkittävät pohjavesivarannot, jotka tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa. Pohjavesien suojeleminen aiheuttaa kunnan asukkaille ja yrityksillä merkittäviä rajoitteita ja lisäkustannuksia. Nämä asiat tulee ottaa huomioon myös teollisuusalueen kaavoituksessa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto asetti ELYn vaatimana Lestijärven kunnalle hallintopakon koulukeskuksen energiakaivojen luvittamiseksi. Vaasan hallinto-oikeus ei ole myöntänyt Lestijärven kunnalle valituslupaa koulukeskuksen energiakaivojen luvittamiseksi koskevassa hallintopakkoasiassa. Lestijärven kunta on hakenut lämpökaivoille ympäristölupaa syksyllä 2026.

1.11 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalaissa (410/2015) säädetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa ja kuntakonsernissa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa kunnan toiminnan lainmukaisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus sekä asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kiinteä osa kunnan johtamista, päätöksentekoa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtoryhmä ja esihenkilöt vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta omilla vastuualueillaan. Riskienhallinta koskee myös kuntakonsernin toimintaa ja tytäryhteisöjä.

Lestijärven kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 11.12.2024. Riskienhallintaa toteutetaan osana kunnan tavanomaista johtamista, päätöksentekoa sekä toiminnan ja talouden seurantaa. Riskienhallinnassa painotetaan toiminnan ja talouden kannalta olennaisten riskien tunnistamista, ennakointia ja niihin varautumista. Vuonna 2027 tavoitteena on kehittää riskienhallinnan käytäntöjä osana olemassa olevia johtamis- ja raportointimenettelyjä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle osavuosikatsauksen yhteydessä sekä tilinpäätöksessä.

Kunnan toimintaan ja talouteen kohdistuvat riskit voidaan jakaa strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

Strategiset riskit liittyvät erityisesti väestökehitykseen, kunnan elinvoimaan ja palveluiden järjestämisedellytyksiin. Väestön väheneminen ja ikääntyminen voivat heikentää kunnan elinvoimaa ja taloudellista kantokykyä. Myös riittämätön asuntotarjonta voi vaikeuttaa uusien asukkaiden ja työntekijöiden sijoittumista kuntaan. Riskien hallinnassa korostuvat kunnan veto- ja pitovoiman vahvistaminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen sekä asuntotarjonnan parantaminen.

Valtakunnalliseen politiikkaan ja mahdollisiin kuntarakenteen uudistuksiin liittyy epävarmuustekijöitä, jotka voivat vaikuttaa kunnan pitkän aikavälin toimintaedellytyksiin ja itsenäiseen päätöksentekoon. Erityisesti kuntaliitoksia koskevat valtakunnalliset linjaukset ja mahdolliset lainsäädäntömuutokset muodostavat strategisen riskin kunnan itsehallinnon ja itsenäisyyden näkökulmasta. Riskiin varaudutaan ylläpitämällä kunnan taloudellista kestävyyttä, vahvistamalla elinvoimaa, harjoittamalla aktiivista edunvalvontaa sekä seuraamalla valtakunnallisen kuntapolitiikan kehitystä.

Taloudelliset riskit liittyvät erityisesti kunnan tulorahoituksen riittävyyteen, velkaantumiseen ja investointikykyyn. Kunnan talous on merkittävästi riippuvainen kiinteistöverotuloista. Verotulojen mahdollinen väheneminen, korkotason muutokset sekä investointi- ja lainanhoitomenojen kasvu voivat heikentää kunnan taloudellista asemaa. Lisäksi kuntakonsernin yhtiöiden taloudelliseen tilanteeseen ja mahdollisiin pääomitustarpeisiin liittyy epävarmuustekijöitä. Taloudellisia riskejä hallitaan pitkäjänteisellä taloussuunnittelulla, maksuvalmiuden seurannalla, investointien huolellisella arvioinnilla sekä aktiivisella omistajaohjauksella.

Toiminnalliset riskit liittyvät erityisesti henkilöstön saatavuuteen, osaamisen riittävyyteen sekä tietojärjestelmien toimivuuteen. Pienessä kuntaorganisaatiossa henkilöstön vaihtuvuus ja avainhenkilöiden poissaolot voivat aiheuttaa merkittäviä häiriöitä palvelutuotannolle. Myös tietoturvaan ja tietosuojaan kohdistuvat uhkat muodostavat kasvavan riskin. Näitä riskejä hallitaan henkilöstön osaamisen kehittämisellä, tehtävien ja vastuiden selkeällä määrittelyllä, sijaisjärjestelyillä sekä tietoturvan ja toimintavarmuuden kehittämisellä.

Vahinkoriskit liittyvät muun muassa kunnan kiinteistöihin, infrastruktuuriin sekä erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Kiinteistöjen korjaustarpeet, tekniset häiriöt ja poikkeukselliset sääolosuhteet voivat aiheuttaa ennakoimattomia kustannuksia ja häiriöitä kunnan toimintaan. Vahinkoriskeihin varaudutaan ennakoivalla kunnossapidolla, ajantasaisilla valmius- ja varautumissuunnitelmilla sekä asianmukaisella vakuutusturvalla.

1.12 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Lestijärven kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen määräysvallassa olevat tytäryhteisöt. Kunnalla on määräysvalta kolmessa tytäryhteisössä. Lisäksi kunnalla on omistusosuuksia osakkuusyhteisöissä sekä jäsenyyksiä kuntayhtymissä, joiden toimintaan kunta voi vaikuttaa omistus- ja äänivaltaosuutensa sekä jäsenyytensä mukaisesti. Kunnan omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kunnan pitkäjänteinen toiminta, edistää omaisuuden ja pääomien tehokasta käyttöä sekä varmistaa kuntakonsernin kokonaisedun toteutuminen.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 22.2.2024 § 5. Konserniohjeessa määritellään omistajaohjauksen, konsernivalvonnan sekä talouden suunnittelun ja raportoinnin keskeiset periaatteet. Kunnanvaltuusto asettaa kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, ja konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Lestijärven kunnan tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymäjäsenyydet esitetään seuraavassa taulukossa.

Tytäryhteisö	Omistusosuus, %
LYK Oy	100
Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakodit	100
Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo	87,20
Kuntayhtymät	
Korpelan Voima	3,18
K-P:n koulutuskuntayhtymä	0,80
K-P:n liitto	1,02
Osakkuusyhteisöt	
Kinnulan Keskuspuhdistamo Oy	40
Kase Kehitys Oy	20

Konsernin rakenne ja omistusosuudet

Tytäryhteisöjen toiminta

Lestijärven kunnan yhteisökehitys Oy (LYK Oy) omistaa ja hallinnoi teollisuus- ja toimitilakiinteistöjä sekä vuokraa tiloja yritysten käyttöön.

Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakodit omistaa ja hallinnoi vuokra-asuntokiinteistöjä sekä tarjoaa vuokra-asumisen mahdollisuuksia Lestijärvellä. Yhtiöllä on yhteensä 36 vuokra-asuntoa. Yhtiön toiminnalla on keskeinen merkitys kunnan asuntotarjonnan ja asuinmahdollisuuksien turvaamisessa.

Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo omistaa ja hallinnoi Lestijärvellä sijaitsevaa liikerakennusta. Yhtiön toiminta perustuu kiinteistön ylläpitoon ja tilojen vuokraamiseen.

Konsernin talous ja toiminnan seuranta

Kuntakonsernin talouden suunnittelussa korostuvat taloudellinen kestävyys, maksuvalmiuden turvaaminen sekä investointien ja rahoitustarpeiden yhteensovittaminen. Tytäryhteisöt laativat vuosittain omat talousarvionsa ja investointisuunnitelmansa. Merkittävistä taloudellisista ratkaisuista ja investoinneista tulee hankkia konsernijohdon ennakkokäsitys konserniohjeen mukaisesti.

Tytäryhteisöjen taloudellinen tilanne on viime vuosina ollut haastava. Yhtiöiden toiminta on ollut kokonaisuutena tappiollista, ja niiden maksuvalmius on heikko. Lisäksi kiinteistöjen ylläpidon ja korjausten suunnitelmallisuudessa on ollut puutteita, eikä kaikkia tarvittavia toimenpiteitä ole pystytty toteuttamaan. Yhtiöiden taloudellisen aseman vahvistaminen ja kiinteistökannan kehittäminen edellyttävät tulevina vuosina kunnalta pääomituksia sekä nykyistä suunnitelmallisempaa omistajaohjausta.

Vuonna 2027 kuntakonsernin toiminnassa painottuvat tytäryhteisöjen taloudellisen aseman vahvistaminen, toiminnan kustannustehokkuus sekä tulevien investointi- ja rahoitustarpeiden arviointi. Erityisesti vuokra-asuntotarjonnan kehittämistarpeet edellyttävät kuntakonsernin taloudellisten edellytysten huolellista tarkastelua.

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2027

Kunnanvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet osana talousarviota. Kunnanhallitus on 14.10.2026 linjannut kolmelle tytäryhteisölle yhteiset tavoitteet vuoden 2027 toiminnan ja talouden suunnittelua varten.

Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet vuodelle 2027:

1. **Taloudellinen tavoite:** Tytäryhteisöjen tulee tavoitella nollatulosta tilikaudella 2027.
2. **Toiminnallinen tavoite:** Tytäryhteisöjen tulee laatia tai päivittää yhtiökohtaiset strategiansa vuoden 2027 aikana. Strategioissa tulee määritellä yhtiöiden toiminnan keskeiset tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet sekä laatia tarpeelliset kiinteistöjen ylläpitoa, korjausta ja investointeja koskevat suunnitelmat.

1.13 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Kuntalain (410/2015) 110 § mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Lestijärven kunnan taseeseen on kertynyt alijäämää vuodesta 2021 lähtien.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen perusteella Lestijärven kunnassa käynnistettiin valtiovarainministeriön toimesta kuntalain 118 § mukainen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely. Arviointiryhmän ehdotus hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 20.2.2025 § 5. Arviointiryhmä katsoi, että Lestijärven kunnalla on taloudelliset edellytykset asukkaiden palveluiden turvaamiseen itsenäisenä kuntana edellyttäen, että kunta toteuttaa arviointiryhmän esittämät talouden tasapainottamistoimenpiteet. Ehdotuksen lähtökohtana on, että kuntakonsernin taseeseen kertynyt alijäämä tulee katetuksi viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä ja emokunnan taseeseen kertynyt alijäämä vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kunnan talouden tasapainottamiseksi on toteutettu useita arviointiryhmän ehdottamia toimenpiteitä. Näitä ovat olleet muun muassa kiinteistöomaisuuden myynti, henkilöstömenoihin kohdistuneet säästöt, puunmyynnit sekä maksujen ja taksojen tarkistukset.

Vuoden 2025 tilinpäätös muodostui huomattavasti talousarviota paremmaksi. Emokunnan tilikauden ylijäämä oli noin 995 000 euroa ja kuntakonsernin noin 948 000 euroa. Ylijäämäiset tulokset pienensivät merkittävästi kunnan ja kuntakonsernin taseisiin kertyneitä alijäämiä. Vuoden 2025 lopussa emokunnan taseeseen kertynyttä alijäämää oli noin 1,42 miljoonaa euroa ja kuntakonsernin taseeseen kertynyttä alijäämää noin 0,98 miljoonaa euroa.

Tilinpäätösennusteen mukaan emokunnan tilikauden ylijäämäksi muodostuu vuonna 2026 noin 1,338 miljoonaa euroa, jolloin taseeseen jäisi katettavaa alijäämää noin 85 000 euroa. Kuntakonsernin taseeseen kertyneiden alijäämien arvioidaan tulevan katetuiksi vuoden 2026 loppuun mennessä arviointiryhmän ehdotuksen mukaisesti.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu ylijäämäiseksi 643 435 euroa, joten taseeseen kertynyt alijäämä tulee kokonaisuudessaan katetuksi vuoden 2027 loppuun mennessä ja taseeseen alkaa kertymään ylijäämää. Kunnan taloudellisen tilanteen voidaan siten arvioida kehittyvän arviointimenettelyssä esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Talouden tasapainon turvaaminen edellyttää kuitenkin jatkossakin pitkäjänteistä taloudenhoitoa, tulorahoituksen riittävyyden varmistamista sekä menojen ja investointien hallintaa.

1.14 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

Talousarvion rakenne

Lestijärven kunnan talousarvio laaditaan Kuntaliiton talousarviosuosituksen mukaisesti. Talousarvio koostuu käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosassa asetetaan toiminnan tavoitteet sekä osoitetaan niiden toteuttamiseen tarvittavat määrärahat ja tuloarviot. Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan tulorahoituksen riittävyys suhteessa toiminnan menoihin ja poistoihin. Investointiosassa esitetään investointihankkeiden määrärahat, rahoitusosuudet ja omaisuuden myyntitulot. Rahoitusosassa kuvataan kunnan rahavirrat ja rahoitustarpeen kattaminen.

Talousarvion sitovuus

Talousarvio on valtuustoon nähden sitova käyttötalous- ja investointiosassa toimialatasolla nettomääräisenä. Lisäksi sitovia ovat valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Valtuustoon nähden sitovat erät ovat seuraavat:

- **Käyttötalousosa:** Toimialakohtainen ulkoinen toimintakate ennen poistoja sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.
- **Tuloslaskelmaosa:** Verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot.
- **Investointiosa:** Toimialakohtaiset nettoinvestoinnit.
- **Rahoitusosa:** Antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Toimielimet vastaavat siitä, että toiminta järjestetään talousarviossa hyväksyttyjen tavoitteiden ja määrärahojen mukaisesti. Nettomääräinen sitovuus mahdollistaa määrärahojen kohdentamisen toimialan sisällä toiminnan tarpeiden mukaan edellyttäen, ettei toimialan valtuustoon nähden sitova toimintakate heikkene eikä asetettujen tavoitteiden toteutuminen vaarannu.

Valtuuston hyväksymiin sitoviin tavoitteisiin tai talousarvioeriin tarvittavat muutokset tulee saattaa valtuuston päätettäväksi talousarviovuoden aikana. Määrärahoja ei ole velvollisuutta käyttää kokonaisuudessaan, mikäli toiminnalle asetetut tavoitteet saavutetaan pienemmillä kustannuksilla.

Käyttösuunnitelmat ja talousarvion seuranta

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvion hyväksymisen jälkeen tehtäväalueidensa osastokohtaiset käyttösuunnitelmat sekä vahvistavat laskujen tarkastajat ja hyväksyjät. Käyttösuunnitelmilla tarkennetaan talousarvion toteuttamista ja tuetaan toimialojen talouden suunnitelmallista seurantaa.

Käyttösuunnitelmien osastokohtaiset määrärahat eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Toimielimet voivat tarvittaessa muuttaa käyttösuunnitelmiaan talousarviovuoden aikana edellyttäen, että toimialan valtuustoon nähden sitova toimintakate ja tavoitteet säilyvät.

Investointiosassa toimielimet voivat tehdä muutoksia investointimäärärahojen kohdentamiseen toimialansa sisällä.

Toiminnan ja talouden toteutumista seurataan säännöllisesti toimialoilla ja kunnanhallituksessa. Talousarvion toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Olennaisista talousarviopoikkeamista ja niiden vaikutuksista tulee ilmoittaa viipymättä.

Talousarvion toteuttamisen vastuut ja tilivelvolliset

Kunnanvaltuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä talousarvion täytäntöönpanon ja toteutumisen yleisestä valvonnasta.

Kunnanjohtaja johtaa kunnan toimintaa ja taloudenhoitoa kunnanhallituksen alaisuudessa sekä huolehtii talousarvion toteutumisen seurannasta. Toimialajohtajat vastaavat omien toimialojensa talousarvion valmistelusta, toteuttamisesta ja seurannasta sekä siitä, että toiminta järjestetään hyväksyttyjen määrärahojen ja tavoitteiden mukaisesti.

Tilivelvolliset määritellään tämän talousarvion luvussa kaksi kunkin osaston yhteydessä.

2 Käyttötalousosa

Käyttötalousosa on budjettirahoitteinen.

Käyttötalousosan toimintakate vuonna 2027 on 3 808 560 euroa alijäämäinen (ilman poistoja). Myös suunnittelukaudet jäävät käyttötalouden osalta alijäämäisiksi, mikä on kuntataloudessa luonnollista.

Käyttötalousosa muodostuu yleishallinnon, sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan, teknisen toimialan ja Kaustisen seutukunnan sekä maaseutuyksikkö Kasekan tuloarvioista ja määrärahoista.

Käyttötalousosa on nettomääräisesti sitova.

2.1 Yleishallinnon toimiala

Yleishallinnon toimialan tehtäviin kuuluu vaalien järjestäminen, kunnan yleisen hallinnon koordinointi ja järjestäminen, keskushallinnon palvelut, vaikuttamistoimielimien, jaoksien, toimikuntien ja työryhmien toiminnan koordinointi sekä viestintä ja markkinointi, työllisyyspalvelut ja varautuminen ja valmius sekä elinkeinopalvelut.

Kunnanjohtaja johtaa, kehittää ja valvoo kunnan hallintoa, taloutta ja turvallisuuskäytänteitä. Kunnanjohtaja edustaa kuntaa sekä käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain mukaisesti.

Yleishallinnon toimialaa johtaa hallinto- ja talousjohtaja, pois lukien elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, varautuminen ja valmius sekä yleishallinnon hankkeet, joita johtaa kunnanjohtaja.

Toimiala edistää kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2027:

Strateginen tavoite: Kunnan yrityskanta laajenee & Kunta nähdään houkuttelevana sijaintina yritystoiminnalle

- Toimenpide 1: Panostetaan teollisuustonttien aktiiviseen markkinointiin uusien yritysten ja investointien houkuttelemiseksi kuntaan.
- Toimenpide 2: Laaditaan toimintamalli investointien ja uusien yritysten houkuttelemiseksi kuntaan.

Strateginen tavoite: Henkilöstömme on hyvinvoivaa, sitoutunutta ja osaavaa

- Toimenpide 1: Kehitetään henkilöstöetuja ja tyky-toimintaa.
- Toimenpide 2: Järjestetään toimistotyötä tekeville työntekijöille koulutusta hallinnon ajankohtaisista teemoista.

Strateginen tavoite: Viestintä ja markkinointi on laadukasta ja tavoittavaa

- Toimenpide 1: Laaditaan kunnan viestinnän vuosikello.
- Toimenpide 2: Laaditaan markkinointisuunnitelma ja hyödynnetään markkinoinnin ostopalveluita kuntamarkkinoinnissa.

Strateginen tavoite: Tytäryhtiöiden toiminta on tuloksellista & Kuntatalous on tasapainossa ja tulevaisuus on turvattu

- Toimenpide 1: Päivitetään kunnan konserniohje omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan vahvistamiseksi.
- Toimenpide 2: Päivitetään kunnan hankintaohje.
- Toimenpide 3: Laaditaan kunnan sijoitussuunnitelma.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat aktiivisia ja hyvinvoivia

- Toimenpide 1: Otetaan käyttöön osallistuva budjetointi kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistamiseksi. Toteutetaan osallistuvan budjetoinnin hanke.

Yleishallinnon toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	81 555	62 500	62 500	62 500
Toimintamenot	763 174	984 904	996 320	1 010 494
Toimintakate (netto)	-681 619	-922 404	-933 820	-947 994

** Vuodesta 2027 alkaen yleishallinnon toimialaan sisällytetty elinkeinopalvelut kokonaisuudessaan.*

2.1.1 Vaalit

Tilivelvolliset: keskusvaalilautakunta, talous- ja hallintosihteeri

Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit ja vuonna 2029 alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit. Vaalien tulot muodostuvat valtiolta saatavasta korvauksesta vaalien järjestämiseen. Menot muodostuvat pääasiassa henkilöstö- ja tarvikekuluista.

Vaalien tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	2 000	0,00	2000
Toimintamenot	0,00	5 867	0,00	6 200
Toimintakate (netto)	0,00	-3 867	0,00	-4 200

2.1.2 Kunnan yleinen hallinto

Tilivelvolliset: valtuusto, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus

Kunnan yleinen hallinto sisältää valtuuston, tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen toiminnot.

Valtuuston kokoontuu vuosittain 5 kertaa. Lisäksi valtuustolle on suunniteltu vuosille 2027–2029 vuositasolla kaksi (2) valtuustoseminaaria. Tarkastuslautakunta kokoontuu 8 kertaa vuodessa ja kunnanhallitus 11 kertaa vuodessa.

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja kunnanjohtajan palkkakustannukset ja muut kulut on huomioitu kunnanhallituksen kustannuspaikalla.

Kunnan yleisen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	164 989	189 005	191 471	193 974
Toimintakate (netto)	-164 989	-189 005	-191 471	-193 974

2.1.3 Keskushallinto

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, hallinto- ja talousjohtaja

Keskushallinnon osasto muodostuu yleishallinnon, taloushallinnon, työhyvinvoinnin ja verotuskustannusten kustannuspaikoista sekä vuoden 2027 alusta uusina kustannuspaikkoina työturvallisuudesta ja osallistuvasta budjetoinnista.

Keskushallinto vastaa kunnan yleishallinnon ja taloushallinnon tehtävistä sekä tukee kunnan johtamista, päätöksentekoa ja toimialojen toimintaa. Keskeisiin tehtäviin kuuluvat muun muassa toimielinten päätöksenteon valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvät tehtävät, talouden suunnittelu ja seuranta sekä henkilöstöhallinnon koordinointi.

Keskushallinnon henkilöstömenoihin sisältyvät hallinto- ja talousjohtajan palkkakustannukset sekä 4/5 talous- ja hallintosihteerin palkkakustannuksista.

Osa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista tuottaa Kuntien Hetapalvelut Oy. Taloushallinnon kustannuspaikalle sisältyvät talous- ja henkilöstöhallinnon ostopalveluista sekä niihin liittyvistä järjestelmistä aiheutuvat kustannukset. Vuonna 2027 keskeistä on palveluiden toimivuuden ja kustannustehokkuuden varmistaminen sekä talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien sujuvuuden kehittäminen yhteistyössä palveluntuottajan kanssa.

Työhyvinvoinnin kustannuspaikalle sisältyvät työterveyshuollon kustannukset ja niihin liittyvät Kela-korvaukset sekä henkilöstön työhyvinvointia ja virkistystoimintaa tukevat menot, kuten henkilöstöedut ja tyhy-päivät, joita on suunniteltu kaksi vuodelle 2027. Työturvallisuuden kustannukset on vuodesta 2027 alkaen eriytetty omalle kustannuspaikalleen.

Osallistuvaan budjetointiin on perustettu oma kustannuspaikka vuodelle 2027. Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia ottamalla heidät mukaan kunnan määrärahojen käyttöä koskevaan ideointiin ja päätöksentekoon.

Keskushallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	47 000	60 000	60 000	60 000
Toimintamenot	448 770	496 323	502 410	509 603
Toimintakate (netto)	-401 701	-436 323	-442 410	-449 603

2.1.4 Vaikuttamistoimielimet ja työryhmät

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, hallinto- ja talousjohtaja

Lestijärven kunnan vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Vaikuttamistoimielinten tehtävänä on edistää eri väestöryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Ne voivat tehdä aloitteita, antaa lausuntoja sekä osallistua asioiden valmisteluun ja kehittämiseen.

Nuorisovaltuusto edistää lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa erityisesti heidän hyvinvointiaan, elinympäristöään ja palveluitaan koskeviin asioihin. Kunnanhallituksen nimeämään nuorisovaltuustoon kuuluu viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä, ja sen toimikausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuusto kokoontuu pääsääntöisesti neljä kertaa vuodessa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto edistää ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä seuraa heidän elinolosuhteidensa ja palveluidensa kehitystä. Neuvosto tekee yhteistyötä hyvinvointialueen vastaavien vaikuttamistoimielinten kanssa ja järjestää tarvittaessa keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Neuvosto kokoontuu pääsääntöisesti kolme kertaa vuodessa.

Vaikuttamistoimielinten lisäksi osastoon kuuluvat kulttuuritoimikunta, sisäilmatyöryhmä ja elinvoimatyöryhmä. Työryhmät tukevat kunnan toiminnan suunnittelua, kehittämistä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä omilla tehtäväalueillaan.

Tämän osaston menot muodostuvat pääsääntöisesti kokouspalkkioista, matkakustannuksista ja kokoustarjoiluista.

Vaikuttamistoimielimien ja työryhmien tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1 778	3 792	3 844	3 896
Toimintakate (netto)	-1 778	-3 792	-3 844	-3 896

* Vuodesta 2027 alkaen aiemmat vaikuttamistoimielinten ja työryhmien osastot on yhdistetty yhdeksi osastoksi. Tämän vuoksi vuoden 2027 määrärahat eivät ole suoraan vertailukelpoisia vuoden 2026 talousarvioon

2.1.5 Viestintä ja markkinointi

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, hallinto- ja talousjohtaja, talous- ja hallintosihteeri

Lestijärven kunnan viestintä tapahtuu pääsääntöisesti sähköisesti kunnan verkkosivujen sekä sosiaalisen median kanavien (Facebook ja Instagram) kautta. Lisäksi kunta julkaisee kuukausittain kuntatiedotteen, joka on saatavilla sähköisesti kunnan verkkosivuilla sekä paperisena kunnan eri toimipisteissä.

Viestinnän tehtäviin kohdennetaan viidesosa talous- ja hallintosihteerin työpanoksesta.

Kunnan matkailuviestintää ja -markkinointia toteutetaan VisitLestijärvi-verkkosivuston sekä matkailuun liittyvien sosiaalisen median kanavien kautta. Lisäksi kunta hyödyntää Johku-alustaa markkinoinnissa ja verkkokauppapalveluissa. Verkkokaupan kautta voi ostaa muun muassa kuntosalikortteja ja välipalapasseja sekä varata kunnan tiloja ja lyhytaikaista majoitusta. Alustaa tarjotaan myös paikallisten yrittäjien käyttöön heidän tuotteidensa ja palveluidensa myynnin ja markkinoinnin tueksi. Verkkokaupan ja matkailun sosiaalisen median kanavien ylläpidosta vastaa nuoriso- ja vapaa-aikasihteeri, jolle maksetaan tehtävistä erilliskorvaus.

Vuonna 2027 kunta panostaa aiempaa vahvemmin markkinointiin tavoitteena lisätä kunnan tunnettuutta sekä vahvistaa sen veto- ja pitovoimaa. Markkinoinnin kustannuspaikalle keskitetään kunnan markkinointiin liittyvät kustannukset, mukaan lukien asumisen, tonttitarjonnan ja elinkeinoelämän mahdollisuuksien markkinointi.

Viestintä ja markkinointi tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	400	500	500	500
Toimintamenot	21 633	43 747	44 358	44 978
Toimintakate (netto)	-21 233	-43 247	-43 858	-44 478

2.1.6 Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille vuoden 2025 alussa. Lestijärven kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen, johon kuuluvat kaikki Keski-Pohjanmaan kunnat ja jonka vastuukuntana toimii Kokkolan kaupunki. Työllisyysalue vastaa lakisääteisten työvoimapalveluiden järjestämisestä. Lestijärven kunta osallistuu palveluiden järjestämiskustannuksiin yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Lisäksi kunta vastaa työttömyysetuuksien kuntaosuuksien maksusta Kansaneläkelaitokselle voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Vuodesta 2027 alkaen työllisyysalueen toimintaan sisältyvät myös lakisääteiset kotoutumispalvelut. Kotoutumispalveluiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa. Eli lakisääteisistä kotoutumispalveluista vastaa Kokkolan kaupunki.

Työllisyyspalveluiden osalta vastaavana viranhaltijana toimii kunnanjohtaja ja kotoutumispalveluiden osalta hallinto- ja talousjohtaja.

Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	78 456	93 238	94 525	96 558
Toimintakate (netto)	-78 456	-93 238	-94 525	-96 558

2.1.7 Varautuminen ja valmius

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Varautumisen ja valmiuden kustannuspaikalle on tarkoitus varata määrärahaa kunnan varautumisen ja valmiuden kehittämiseen.

Vuoden 2027 talousarviossa on varauduttu valmius- ja varautumistoimintaan liittyviin materiaalihankintoihin, Kasenetin varallaolopalvelun kustannuksiin sekä valmiussuunnitelman laatimiseen ulkopuolisena asiantuntijapalveluna.

Varautumien ja valmius tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	3 650	11 200	11 368	11 539
Toimintakate (netto)	-3 650	-11 200	-11 368	-11 539

2.1.8 Yleishallinnon hankkeet

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Lestijärven kunnanhallitus on päättänyt 29.10.2024 § 151 hakea JTF-rahoitusta Lestijärven ja sen valuma-alueiden kunnostussuunnitelman laatimiseen. Keski-Suomen ELY-keskus on 8.10.2025 tehnyt myönteisen rahoituspäätöksen *Lestijärven ja valuma-alueiden ekologinen kunnostussuunnitelma* -selvityshankkeelle. Hanke on käynnissä vuonna 2026 ja päättyy vuoden 2026 lopussa.

Selvityshankkeen tulosten perusteella voidaan arvioida jatkotoimenpiteiden tarvetta ja mahdollisuuksia hakea ulkopuolista rahoitusta järven ja sen valuma-alueiden kunnostamiseen. Vuoden 2027 talousarvioon on varattu 10 000 euroa mahdollisen jatkohankkeen omarahoitusosuutta varten. Jatkohankkeen toteutumisesta ja rahoituksesta ei ole vielä päätöksiä.

Yleishallinnon hankkeiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	34 155	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	42 694	10 000	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	-8 539	-10 000	0,00	0,00

2.1.9 Elinkeinopalvelut

Tilivelvolliset: kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Elinkeinopalveluiden toimiala koostuu elinkeinopalveluista ja kunnan lakisääteisesti järjestettävistä palveluista.

Elinkeinopalvelut muodostuvat elinkeinoelämän kehittämisestä, Leader-maksuosuuksista ja kunnan jäsenmaksuista Keski-Pohjanmaan liitolle sekä Chydenius-instituutille ja Keski-Pohjanmaan kesäyliopistolle.

Elinkeinoelämän kehittäminen käsittää elinkeinojen kehittämistyötä ja elinkeinorakenteen monipuolistamista sekä yritystoiminnan edellytysten parantamista ja hankeneuvontaa. Vastuuhenkilönä on kunnanjohtaja.

Elinkeinopalveluiden määrärahoihin sisältyy kunnan maksuosuudet maaseututoimen palveluista ja Kaustisen seutukunnan kuntarahoitusosuus.

Lestijärven kunnan osuus maaseututoimen palveluista vuodelle 2027 on 36 000 €.

Kaustisen seutukunnan kuntarahoitusosuutena talousarvion kohtaan on varattu vuodelle 2027 yhteensä noin 58 711 euroa, joka jakautuu seutu- ja hanketoimintaan 58 019 euroa ja KASE Kehitys Oy:lle 743 euroa.

Keski-Pohjanmaan liiton jäsenmaksu vuodelle 2027 on 16 900,00 euroa.

Seura- ja harrastuseläinten talteenotto on osa kuntien lakisääteistä toimintaa ja sen tavoitteena on eläinten talteenoton hoitaminen kunnolla. Kunta on ostanut palvelun ostopalveluna. Määrärahojen tarvetta on vaikea ennustaa etukäteen, koska se on riippuvaista löytöeläinten vuosittaisesta määrästä.

Elinkeinopalveluihin on uutena kustannuspaikka lisätty joukkoliikenne (ELY-kuljetukset).

Elinkeinopalveluiden toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	122 295	131 732	135 016	137 040
Toimintakate (netto)	-122 295	-131 732	-135 016	-137 040

2.2 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

Lestijärven kunnassa sivistystoimen hallinnonalaan kuuluvat sivistystoimen hallinto, esi- ja perusopetus, muu opetus- ja sivistystyö, varhaiskasvatus, kirjasto- ja kulttuuritoimi, liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö sekä HYTE-toiminta.

Sivistystoimi hallinnoi vuosittain myös muutamia valtionrahoitteisia hankkeita tai on yhteistyökumppanina mukana muiden kuntien hallinnoimissa hankkeissa.

Sivistystoimen tuotot koostuvat valtaosin aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista, liikunta- ja kulttuuritoimen tuloista sekä poikkeuskuljetuksista (talvikyyti) tulevista maksuista.

Toimiala edistää kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2027:

Strateginen tavoite: Lestijärvi on lapsi- ja perhemyönteinen kunta

- Maksuton varhaiskasvatus 1.1.2027 alkaen.
- Kotihoidon tuen kuntalisä 1.1.2027 alkaen.

Strateginen tavoite: Kuntalaiset ovat aktiivisia ja hyvinvoivia.

- Järjestöjen ja yhdistysten avustukset palautetaan haettaviksi.
- Kuntosalimaksuja päivitetään niin, että eri ikäryhmät, erityisryhmät, työttömät, opiskelijat, ase- tai siviilipalveluksessa olevat ja omaishoitajat huomioidaan.

Sivistystoimen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	12 140	4 900	4900	4 900
Toimintamenot	1 619 408	1 754 900	1 777 977	1 801 400
Toimintakate (netto)	-1 607 268	-1 750 000	-1 773 077	-1 796 500

2.2.1 Sivistyksen ja hyvinvoinnin hallinto

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa Lestijärven kunnan sivistystoimen toimialan johtamisesta. Lautakunta vastaa myös arkiston kokoamisesta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa toimialansa toiminnan ja talouden asianmukaisesta järjestämisestä sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti. Toimielimenä lautakunta on tilivelvolliset valtuustolle sille osoitettujen määrärahojen ja resurssien käytöstä. Käytännön operatiivisesta taloudenhoidosta ja määrärahojen puitteissa pysymisestä vastaavat sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä varhaiskasvatuspäällikkö tilivelvollisina viranhaltijoina. Tilikauden päätteeksi lautakunnan ja toimialan johdon tilivelvollisuus arvioidaan osana lakisääteistä tilintarkastus- ja vastuuvapausprosessia.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittelijänä toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Hänen tehtäviinsä sisältyvät myös esi- ja perusopetuksen rehtorin tehtävät sekä kirjastotoimenjohtajan tehtävät.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu 9 kertaa vuonna 2027. Lautakunta kehittää sivistystointa Lestijärven kunnan strategian ja lainsäädännön mukaan. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tuotannollisena tavoitteena on järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan siten, että tuotantokustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla.

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan palkasta 40 % ja sivistyksen ja hyvinvoinnin toimistosihteerin palkka kokonaan menee sivistystoimen hallinnon kuluista. Aiemmin toimistosihteerin palkka on mennyt perusopetuksen kuluista.

Sivistystoimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	45 234	93 769	94 948	96 144
Toimintakate (netto)	-45 234	-93 769	-94 948	-96 144

2.2.2 Esiopetus

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö

Esiopetukseen on varattu yhden opettajan työpanos. Esiopetusta annetaan lukuvuonna 2026-2027 varhaiskasvatuksen hallinnoimana Lestin koululla. Esiopetuksessa on lukuvuonna 2026–2027 yhteensä 7 oppilasta. Esiopetusta järjestetään 20 h/vko, yhteensä 700 h lukuvuodessa. Varhaiskasvatuksen opettajan palkasta 60 % menee esiopetuksen kuluista ja 40 % varhaiskasvatuksen kuluista.

Syksyllä 2027 esiopetuksen oppilaita on arviolta neljä. Toisen vakituisen varhaiskasvatuksen opettajan eläköidyttyä ei toimintakaudelle 2027-2028 palkata uutta varhaiskasvatuksen opettajaa.

Koulukuljetuskustannuksista on varattu 12 000 euron osuus esiopetukseen.

Esiopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	29 442	42 547	43 115	43 692
Toimintakate (netto)	29 442	-42 547	-43 115	-43 692

2.2.3 Perusopetus

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Perusopetukseen kuuluvat peruskoulu sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Peruskoulussa annetaan opetusta Lestin koulun vuosiluokille 1-9. Opetusryhmiä on lukuvuosittain yhteensä 6, sillä alakoulun puolella on yhdistelmäluokat 1-2, 3-4 ja 5-6. Yläkoulun opetus on osittain yhdysluokkaopetusta.

Toistaiseksi voimassa olevia virkasuhteisia opettajia on yhteensä 9.

Kinnulan teknisen työn lehtori opettaa Lestijärvellä yhtenä päivänä viikossa pakolliset ja valinnaiset kurssit. Käsityö- ja kuvataideopetusta sekä kotitalouden opetusta antaa kaksi sivutoimista määräaikaista tuntiopettajaa.

Hyvinvointialue järjestää koulupsykologin, koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan palvelut vuonna 2027.

Koululla on vakituisessa toimessa kaksi koulunkäynninohjaajaa sekä kaksi määräaikaista koulunkäynninohjaajaa. Koululla järjestetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa 550 h/vuosi.

Vakituisen henkilöstön määrän on arvioitu talousarviossa ja suunnitteluvuosina pysyvän nykyisellä tasolla. Koulunkäynninohjaajien määrä arvioidaan lukuvuosittain tarpeen mukaan.

Oppilasmäärät lukuvuonna 2026–2027 ja seuraavien lukuvuosien oppilasennusteet

	2026–2027	2027–2028	2028–2029	2029–2030	2030–2031
alakoulu	41	41	40	40	42
yläkoulu	22	24	26	20	23
yhteensä	63	65	66	60	65

Perusopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	3 540	1 900	1 900	1 900
Toimintamenot	959 416	1 010 668	1 023 911	1 037 352
Toimintakate (netto)	-955 876	-1 008 768	-1 022 011	-1 035 452

2.2.4 Muu opetus- ja sivistystyö

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Muu opetus- ja sivistystyö koostuu kansalaisopiston toiminnasta ja muusta vapaasta sivistystyöstä. Lestijärven kunta on osakkaana Suomenselän kansalaisopistossa. Kansalaisopiston opintosuunnitelmaa tehdään yhdessä Suomenselän kansalaisopiston kanssa ja kurssitarjontaa

kehitetään yhteistyössä kansalaisopiston ja kunnan asukkaiden kanssa. Vuodelle 2027 kuntaosuudeksi on varattu 20 000 euroa.

Lestijärven kunnan asukkailla on mahdollisuus opiskella Keski-Pohjanmaan Konservatoriossa ja Viitasaaren alueen musiikkiopistossa, ja oppilaan kuntaosuus menee muun vapaan sivistystyön budjetista.

Muun opetus- ja sivistystyön tuloarvion ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	19 725	26 000	26 390	26 786
Toimintakate (netto)	-19 725	- 26 000	-26 390	- 26 786

2.2.5 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö

Lestijärvellä varhaiskasvatusta järjestetään 21-paikkaisessa päiväkodissa.

Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuspäällikkö. Varhaiskasvatuksen opettajista yksi on määräaikainen ja kaksi on vakituisia. Toinen vakituisista eläköityy kesällä 2027. Toisen vakituisen palkasta menee kevätkauden 2027 aikana 40 % varhaiskasvatuksen budjetista (60 % esiopetuksesta). Syksyn 2027 osalta jakautuva tiliöinti tarkistetaan. Lastenhoitajista yksi on määräaikainen ja kaksi on vakituisia. Varhaiskasvatuksen erityisopettajana (veo) toimii Lestin koulun perusopetuksen laaja-alainen erityisopettaja (2 t/vko).

Varhaiskasvatuksen määrärahoihin sisältyy lasten kotihoidontuki, kunnan maksama lapsiraha ja kotihoidontuen kuntalisä.

Varhaiskasvatuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	8 000	0	0	0
Toimintamenot	436 537	423 781	429 350	435 001
Toimintakate (netto)	-428 537	-423 781	-429 350	-435 001

2.2.6 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kirjastotoimen tehtävänä on tarjota laadukkaat kirjastopalvelut, ajantasainen ja uusiutuva kokoelma ja välineistö kuntalaisten käyttöön. Kunnassa on pääkirjasto, joka toimii myös

omatoimikirjastona. Kirjastossa työskentelee kirjastovirkailija (100 %), joka hoitaa myös kunnan keskusarkistoa (6 h/viikko), jolloin kirjasto on suljettu.

Kirjastotoimenjohtajan työ kuuluu sivistys- ja hyvinvointijohtajan tehtävään.

Kirjasto järjestää koululaisille opetusta kirjaston käyttöön ja tukee aikuisopiskelijoita. Eri ikäryhmät pyritään huomioimaan tapahtumien suunnittelussa (esim. kirjavinkkaukset, kirjailijavierailut). Kirjasto osallistuu Anders-kirjastojen yhteistyöhön.

Kirjallisuuden hankinnat hoitaa Toholammin kirjaston kirjastotoimenjohtaja. Tästä palvelusta maksetaan vuosittain erillisen laskun mukaan.

Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan paikallista kulttuurielämää, vahvistamaan ja kehittämään perinteitä ja etsimään uusia virikkeitä ympäristöstä. Juhlia ja tilaisuuksia järjestetään yhdessä yhdistysten ja järjestöjen, seurakunnan, koulun, kansalaisopiston ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi pyritään järjestämään matkoja lähimpiin kulttuurikohteisiin.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	100	300	300	300
Toimintamenot	69 389	76 491	77 517	78 558
Toimintakate (netto)	-69 289	-76 191	-77 217	-78 258

2.2.7 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Nuorisotoimi pyrkii tarjoamaan laadukasta kerho-, ohjaus- ja koulutustoimintaa lapsille ja nuorille sekä tarjoaa monipuolisia tapahtumia osallistujien toiveet huomioiden. Nuorisotoimi pyrkii kehittämään nuorten yrittäjyyskasvua yhdessä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa.

Nuorisotyössä tehdään yhteistyötä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa, ja seutukunnan nuorisotoimien kanssa jatketaan edelleen eri toimintojen järjestämistä. Tarjotaan tukea oman yritystoiminnan kokeiluun ja kesätyöpaikkojen kautta työelämään tutustumiseen.

Etsivän nuorisotyön palvelu ostetaan Toholammin kunnalta.

Liikuntatoimessa tehdään yhteistyötä paikallisten ja naapurikuntien yrittäjien ja yhdistysten kanssa sekä Suomenselän kansalaisopiston, Keski-Pohjanmaan liikunnan (Kepli), seutukunnan liikuntatoimien ja Soiten kanssa. Liikuntatoimen tärkeimpiä tehtäviä on nykyisen palvelutason ylläpito ja kehittäminen. Kehittämiseen haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta. Liikuntatoimi pyrkii tekemään myös nykyiset liikuntapaikat entistä tunnetuimmiksi käyttöasteen lisäämiseksi.

Nuoriso- ja vapaa-aikasihteerin työaika on 38,25 tuntia/viikko.

Liikuntapaikkoihin liittyvät toiminnot kustannuksineen siirtyvät sivistystoimelle vuoden 2027 alusta.

Liikunnan, vapaa-ajan ja nuorisotyön tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	500	2 700	2 700	2 700
Toimintamenot	53 541	68 149	69 052	69 969
Toimintakate (netto)	-53 041	-65 449	-66 352	-67 269

2.2.8 HYTE-toiminta

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuntaan on perustettu HYTE-työryhmä, joka kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa. Työryhmän tehtävänä on koordinoida kunnan hyte-työtä. Työryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

HYTE-toiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	1 350	1 904	1 930	1 957
Toimintakate (netto)	-1 350	-1 904	-1 930	-1 957

2.2.9 Sivistystoimen hankkeet

Tilivelvolliset: sivistys- ja hyvinvointilautakunta, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistystoimen hankkeisiin on varattu talousarvioon 11 591 euron määräraha vuodelle 2027. Määrärahalla katetaan meneillään olevien hankkeiden omarahoitusosuuksia.

Sivistystoimen hankkeiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	4 774	11 591	11 765	11 941
Toimintakate (netto)	-4 774	- 11 591	-11 765	-11 941

2.3 Tekninen toimi

Lestijärven kunnan tekninen toimi vastaa teknisen toimen hallinnosta, kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, ympäristöpalveluista, alueiden kunnossapidosta, ruoka- ja puhtaanapitopalveluista, väestönsuojelusta, teknisen toimen hankkeista, vesihuollosta, kiinteistönhoidosta sekä tilavuokrauspalveluista. Teknisen toimen alla on myös Kokkolan kaupungin tuottama ympäristöterveydenhoidon kustannuspaikka.

Toimiala edistää kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista seuraavilla toimenpiteillä vuonna 2027:

Strateginen tavoite: Arjen infrastruktuuri on luotettava & Lestijärvellä on riittävästi houkuttelevaa tonttitarjontaa sekä monipuolista vuokra-asuntotarjontaa

Toimenpide 1: Edistetään kunnan kiinteistöjen suunnitelmallista saneerausta ja kunnossapitoa.

Toimenpide 2: Luokitellaan kunnan kiinteistöt käyttötarpeen, kunnon ja suunniteltujen jatkotoimenpiteiden perusteella.

Strateginen tavoite: Lestijärvellä on riittävästi houkuttelevaa tonttitarjontaa sekä monipuolista vuokra-asuntotarjontaa.

Toimenpide 1: Vahvistetaan kunnan asuntojen vuokrausastetta markkinoinnilla.

Toimenpide 2: Käynnistetään uuden rakennuskannan suunnittelu.

Strateginen tavoite: Kunta nähdään houkuttelevana sijaintina yritystoiminnalle.

Toimenpide 1: Teollisuustonttien kaavoituksen edistäminen.

Teknisen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027 *	TS 2028 *	TS 2029 *
Toimintatuotot	17 400	506 614	493 718	489 563
Toimintamenot	636 521	1 627 955	1 626 023	1 631 581
Toimintakate (netto)	-619 121	-1 121 341	-1 132 305	-1 142 018

** Vuodesta 2027 alkaen tekniseen toimialaan on sisällytetty vesihuolto, kiinteistönhoito, tilavuokrauspalvelut, asuntovuokrauspalvelut, metsätalous sekä maaomaisuus -kustannuspaikkojen tuloarviot ja määrärahat.*

2.3.1 Teknisen toimen hallinto

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Teknistä tointa johtaa teknisen lautakunnan alaisena tekninen johtaja, joka toimii myös lautakunnan esittelijänä.

Tekninen lautakunta on nykyisen rakennus - sekä ympäristösuojelulain mukainen kunnan rakennusvalvonta- että ympäristönsuojeluviranomainen.

Tekninen lautakunta käsittelee rakennusvalvontaan, tekniseen toimeen, ympäristönsuojeluun, kiinteistötoimeen, liikenneväyliin, maankäyttöön, jätehuoltoon, vesihuoltoon, ympäristöterveyshuoltoon, liikunta-alueisiin, siivouspalveluihin sekä koulun ruokapalveluihin liittyvät asiat.

Tekninen lautakunta kokoontuu 2027–2030 vuosina 9 -11 kertaa vuodessa.

Teknisen toimen hallinnon kustannuspaikalle on budjetoitu teknisen johtajan palkkakustannuksista 3/4 sekä toimistovirkailijan palkkakustannuksista ¼.

Teknisen toimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	94 831	128 223	129 850	131 501
Toimintakate (netto)	-94 831	-128 223	-129 850	-131 501

2.3.2 Kaavoitus

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, rakennustarkastaja, kunnanjohtaja

Kaavoituksen tavoitteena on ohjata yhdyskuntarakentamista, kunnallistekniikkaa sekä ympäristönsuojelua. Alueiden käytön järjestämiseksi ja ohjaamiseksi kunta laatii yleiskaavoja ja asemakaavoja. Kunnan tulee kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus.

Talousarviovuodelle 2027 on varattu 50000 € kaavoituksille, summaan sisältyy teollisuusalueen kaavoitus sekä kaavojen digitoinnin aloittaminen. Suunnitelmavuosina jatketaan kaavojen digitointia sekä päivitetään tuulimyllykaava.

Kaavoituksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	20 000	50 000	50 750	51 511
Toimintakate (netto)	-20 000	-50 000	-50 750	-51 511

2.3.3 Rakennusvalvonta

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja, rakennustarkastaja

Rakennusvalvonnan tehtävänä on uuden rakennuslain nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden valvonta, sekä rakentamisen neuvonta. Rakennusvalvonnan tavoitteena on hyvä ja turvallinen rakennusympäristö, sekä rakentamisen laadunvalvonta.

Lestijärven kunnassa ei ole vuonna 2027 omaa kokoaikaista rakennustarkastajaa, vaan rakennustarkastaja on tarvittaessa osa-aikaisesti 2 krt/viikossa. Kuntaan on hankittu Trimble Locus järjestelmä, jolla kunta hallitsee esimerkiksi rakennuslupia, maankäytön suunnittelua ja toteutusta.

Vuoden 2027 aikana Trimble Locus tullaan vaihtamaan Lupapiste - järjestelmään, tästä muutoksesta aiheutuu talousarviossa määrärahojen nousu.

Rakennusvalvonnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	4 300	4 800	4 800	4 800
Toimintamenot	90 768	106 710	108 126	109 563
Toimintakate (netto)	-86 468	-101 910	-103 326	-104 763

2.3.4 Ympäristöpalvelut

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, ympäristösihteeri

Ympäristöpalvelut muodostuvat ympäristönhuollon viranomaistoiminnasta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Ympäristösihteerin palveluita on tarkoitus hankkia loppuvuonna 2027 ostopalveluna. Tällä hetkellä ostopalvelun muuttuneen tilanteen vuoksi on palkattu ympäristösihteeri 1 krt/viikko 30.4.2027 saakka, jonka jälkeen arvioidaan uudelleen ostopalvelun mahdollisuus.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo kunnassa olevia rekisteröityjä tai ympäristöluvallisia toimintoja tekemänsä valvontasuunnitelman mukaan. Valvontasuunnitelmaan perustuvista ympäristöluvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista peritään maksu Lestijärven kunnanvaltuuston hyväksymän taksan perusteella.

Kunnan ympäristöviranomainen tekee yhteistyötä myös muiden lupa- ja valvontaviranomaisten kanssa. Lestijärven kunnan alueella valtion ympäristölupaviranomaisena toimii Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Valtion valvontaviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan Elinvoimakeskus. Yhteistyö koostuu lähinnä yhteisistä valvontakäynneistä sekä lausuntojen antamisesta. Lisäksi molemmat käyttävät ympäristönsuojelun tietojärjestelmää (YLVA), johon tallennetaan ympäristöluvanvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen kohdetiedot. Ympäristövahingon sattuessa yhteistyötä tehdään pelastustoimen, ELY-keskuksen sekä tarvittaessa ympäristöterveysvalvonnan kanssa

Ympäristöpalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	3 100	3 000	3 000	3 000
Toimintamenot	14 500	14 852	15 058	15 268
Toimintakate (netto)	-11 400	-11 852	-12 058	-12 268

2.3.5 Alueiden kunnossapito

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Alueiden kunnossapito muodostuu katujen ja yleisten alueiden kunnossapidosta, puistojen ja viheralueiden kunnossapidosta sekä liikunta-alueiden ja retkeilykohteiden kunnossapidosta.

Kunta maksaa tienhoitokunnille yleisavustusta vuodesta 2025 alkaen. Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten ja ennalta sovittujen periaatteiden mukaisesti. 2027 on tarkoituksen mukaista käydä talvihoitoalueet läpi ja tarkentaa määriä sekä muuttaa talvihoitokausi alkavaksi aina 1.10. ja päättyväksi 30.4:ä

Alueiden kunnossapidon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	6 000	0	0	0
Toimintamenot	87 382	83 780	85 037	86 312
Toimintakate (netto)	- 81 382	-83 780	-85 037	-86 312

2.3.6 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja, ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden päällikkönä toimii ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

Keskuskeittiö tuottaa ruokapalveluita Lestin koulun ja päiväkodin oppilaille. 2027 keittiöllä työskentelee ruokapalvelupäällikkö lisäksi 2 kokoaikaista keittäjää. Puhtaanapitopalvelut vastaavat kaikkien kunnan kiinteistöjen puhtaanapidosta ja siivouksesta. Puhtaanapitopalveluissa työskentelee 3 työntekijää.

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	4 000	4 000	4 000	4 000
Toimintamenot	274 440	298 857	302 781	306 765
Toimintakate (netto)	- 270 440	-294 857	-298 781	-302 765

2.3.7 Ympäristöterveydenhuolto

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Lestijärvellä ympäristönhuollon palvelua tuottava yksikkö on Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, jonka yhteistoiminta-alueena on Kokkola, Kannus, Halsua, Kaustinen, Kruunupyy, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli.

Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä. Eläinlääkintähuolto turvaa lakisääteiset ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätyt eläinsuojelulain ja eläintautilain tehtävät.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Ympäristöterveydenhuollon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	53 100	53 600	54 404	55 220
Toimintakate (netto)	- 53 100	-53 600	-54 404	-55 220

2.3.8 Väestönsuojelu

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Tekninen toimi vastaa kunnan väestönsuojelusta ja väestönsuojelutilojen asianmukaisesta kunnosta.

Vuodelle 2027 on varattu määräraha väestönsuojan pienimuotoiseen varustetason päivittämiseen.

Väestönsuojelun tuloarviot ja määrärahat

	TS 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1 500	1 500	1 522	1 545
Toimintakate (netto)	- 1 500	-1 500	-1 522	-1 545

2.3.9 Teknisen toimen hankkeet

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Teknisellä toimella ei ole hankkeita suunnittelukaudella.

2.3.10 Vesihuolto

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Vesihuollon kokonaisuus muodostuu talousveden ja jäteveden kustannuspaikoista. Vesihuollon tavoitteena on hyvälaatuisen juomaveden toimittaminen käyttäjille.

Lestijärven jätevedet johdetaan Kinnulan keskuspuhdistamolle. Jätevesitaksoja korotetaan talousarvio- ja suunnitteluvuosina vastaamaan jäteveden puhdistamisesta aiheutuvia kustannuksia, vuoden 2027 Kinnulan jäteveden puhdistushinta on 7.10 €/m3. Viimeisin Kinnulan jätevesitaksan korotus aiheuttaa nostopaineita myös kunnan jätevesitaksalle.

Vesihuollon kustannuspaikoille on osoitettu 2/4 toimistovirkailijan työpanoksesta ja palkkakustannuksista.

Myös etäluettavien vesimittareiden jakelua jatketaan vuonna 2027. Tavoitteena on, että Lestijärven kaikissa vesiliittymäkiinteistössä on etäluettava vesimittari suunnitelmakauden loppuun mennessä.

Vesihuollon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	230 000	182 000	182 000	182 000
Toimintamenot	272 758	273 223	277 259	281 356
Toimintakate (netto)	-42 758	-91 223	-95 259	-99 356

2.3.11 Kiinteistönhoito

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Kiinteistönhoito huolehtii kunnan kiinteistöjen sekä yleisten alueiden kunnossapidosta. Kiinteistöhoitopalvelua myydään Lestijärven Vuokrakodit Oy:lle, Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalolle ja Lestijärven Yhteisökehitys Oy:lle.

Vuonna 2027 kiinteistönhoidossa työskentelee kaksi vakituista teknistä kiinteistönhoitajaa ja kesäkausille suunnitelmakausien aikana tullaan tekemään yhteistyösopimuksia viheralueiden hoidosta.

Kiinteistönhoidon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	42 000	27 589	27 589	27 589
Toimintamenot	190 182	199 195	201 843	204 530
Toimintakate (netto)	-148 182	-171 606	-174 254	-176 941

2.3.12 Tilavuokrauspalvelut

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Tilavuokrauspalveluiden osa-alue muodostuu kunnan julkisten tilojen ylläpidosta. Näihin kuuluvat koulu, kirjasto, kunnanvirasto, yhdistystentilat, venesatamat, hilekontti, teollisuustilat, luonnontuoteasema, liiketalo ja sotekeskus sekä paloasema.

Sote-keskuksen vuokrauksen jatkokausien ollessa avoimena, on huomioitava, että siitä saatavia vuokratuloja (128 522 €) ei voida tulouttaa vuodelle 2027, sote-keskuksen menot kuitenkin pyörivät jatkossakin, kunnes virallinen päätös on saatu.

Tilavuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	293 106	188 730	175 000	170 000
Toimintamenot	290 282	296 537	282 258	274 193
Toimintakate (netto)	2 824	-107 807	-107 258	-104 193

2.3.13 Asuntovuokrauspalvelut

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Asuntovuokrauspalveluiden osa-alue muodostuu kunnan vuokra-asuntojen ja muiden majoituskäyttöön vuokrattavien tilojen ylläpidosta. Näihin kuuluvat Palolan, Kotipellon, Hopearannan, Palvelutalon ja Mikevan asuinrivitalot sekä Jukola ja Karhunpiilo.

Kunnan asunnoille on tarkoitus suunnittelukaudella tehdä kuntoarviointia ja vapautuville asunnoille tullaan tekemään tarvittaessa pintaremonttia, mikäli kustannukset vastaavat tarkoitusta.

Vuonna 2027 Lestijärven lähikunnissa tullaan toteuttamaan hankkeita, jotka saattavat näkyä Lestijärven asuntovuokrauspalveluiden vuokrausasteessa positiivisesti.

Asuntovuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	181 440	70 495	70 939	71 389
Toimintamenot	104 293	110 478	112 135	113 817
Toimintakate (netto)	77 147	-39 983	-41 196	-42 428

2.3.14 Metsätalous

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Kunnan metsämaan osuus on 381,2 ha.

Vuonna 2027 ei ole metsätuloja. Metsänhoidollisia töitä, jotka ovat lakisääteisiä tullaan toteuttamaan vuoden 2027–28 aikana.

Metsätalouden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	50 000	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	40 700	10 000	5 000	0,00
Toimintakate (netto)	9 300	-10 000	-5 000	0,00

2.3.15 Maaomaisuus

Tilivelvolliset: tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Kunnan maaomaisuus muodostuu kunnan omistamista maa-alueista. Maaomaisuuden arvo on vuoden 2025 tilinpäätöksessä 1.44 Milj.euroa.

Kunta on vuokrannut osan omistamistaan alueista ja näistä alueista saatava vuokratuotto kirjataan kustannuspaikalle 6600 Maaomaisuuden hallinta.

Maaomaisuuden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	10 000	26 000	26 390	26 785
Toimintamenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	10 000	26 000	26 390	26 785

2.4 Kaustisen seutukunta

Kaustisen seutukunnan toimintasuunnitelmasta esitetään tiivistetty versio. Kokonainen versio toimintasuunnitelmasta löytyy Lestijärven kunnan ja Kaustisen seutukunnan verkkosivuilta.

A-OSA: SEUDUN KEHITTÄMISEN TILANNEKUVA JA PAINOPISTEET VUODELLE 2027

I TOIMINTAYMPÄRISTÖN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT

Investointivaihe jatkuu poikkeuksellisen vahvana. Seutukunnan ylläpitämässä suurhankelistassa (yli 10 milj. euron investoinnit) on 10.11.2026 yhteensä 36 hanketta, joiden yhteenlaskettu arvo on noin 10,5 miljardia euroa. Vuoteen 2026 mennessä toteutuneiden investointien arvo on noin 1 miljardia euroa (Keliber, Lestijärven tuulivoimapuisto). Rakenteilla on Halsuan tuulivoimapuistot 2 kpl, Fingridin Halsuan sähköasema (myös Ullavan so. Toholammin sähköasema) ja tuulivoimapuistojen akkuvarastoja. Valmistelussa on datakeskuksia Halsualle, Toholammille ja Veteliin (5 kpl julkisia), biokaasulaitoksia Kaustiselle ja Veteliin, tuulivoimapuistoja mm. Toholammille ja Veteliin, aurinkovoimaa lähes kaikkiin kuntiin, Fingridin sähköasema Veteliin ja siirtoyhteyksiä (mm. Fingridin Lakeus-linja) ja akkuvarastoja useampaan kuntaan. Kokonaisuudessaan seutukunnan suurhankkeiden kokonaisarvo on tällä hetkellä noin 12 miljardia euroa. On todennäköistä, että osa hankkeista ei tule toteutumaan ollenkaan tai suunnitellussa laajuudessaan. Tämän hetken arvioiden perusteella voidaan todeta, että osa hankkeista tulee melko varmasti toteutumaan – ns. investointipurske vaikuttaa erittäin merkittävällä tavalla seudun yrityksiin, työllisyyteen ja laajemmin koko seudun elinvoimaan. Keskeinen tavoite ja samalla haaste on hyödyntää poikkeuksellinen tilanne pysyviksi työpaikoiksi ja yritysten kasvuksi sekä viime kädessä seudun asukasluvun ylläpitoon ja kasvuun.

Datakeskusten ja energiaintensiivisen teollisuuden kiinnostus on kasvanut. Alkuvuonna 2026 seudusta oli kiinnostunut 21 datakeskustoimijaa, joista seitsemän kanssa keskustelu oli säännöllistä ja tiivistä. Julkistettujen datakeskusten laskennalliset investoinnit ovat noin 43% koko seudun investointisuunnitelmista. Datakeskusten koko on seutukunnan seurannassa rajattu 100 Mw laitoksiksi, vaikka niiden suunnitelmat olisivat moninkertaiset. Seudun vetovoima potentiaalisena sijoittumisalueena on kasvanut huomattavasti vuoden 2026 aikana ja eritysesti lähtien kevätkesältä. Potentiaalisiin sijoittujiin liittyviä palvelukontakteja kertyi noin 50 kesäkuun loppuun mennessä. Seutukunnan yrityspalvelut ja hanketoiminta on tiiviisti mukana investointi- ja toimijakeskusteluissa sekä tarjoaa sekä kuntia että toimijoita hyödyttäviä palveluja omien resurssiensa ja osaamisensa sekä yhteistyökumppaneiden verkostojen kautta. Esimerkiksi KASE Parks -hanke konseptoi yhdessä kuntien kanssa teollisuusalueita ja valmistelee sijoittajamateriaaleja, tavoitteena on luoda jokaiseen kuntaan ja kokonaisuudessaan seudulle useita monipuolista teollisuutta sisältäviä ekosysteemejä.

Yritysten aktiivisuus on hyvällä tasolla. Pk-yritysten tilanne vähintäänkin hyvä verrattuna muille alueille: työtilanne on pääosin hyvä, investointien ja kehittämisen panostukset ovat lisääntyneet (hankekoko kasvanut edellisvuodesta) ja investointihankkeiden alihankintaverkostoissa on paljon seudun yrityksiä. Yrityksiä perustetaan lähes edellisen vuoden tahtiin ja useita omistajanvaihdosprosesseja on käynnissä. Yrityspalveluiden kysyntä kasvussa: yhteydenottomäärät ja aktiviteetit nousseet.

Yritykset verkostoituvat aiempaa aktiivisemmin ja kehitystä tapahtui useilla eri toimialoilla Suurhanketoimisto.fi-palveluun oli rekisteröitynyt 345 yritystä ja palvelun laajentamisesta on

keskusteltu koko Keski-Pohjanmaalle sekä Pohjois-Savoon samankaltaisten tarpeiden ja yhteistyön perusteella. on Työllisyys edelleen reilusti valtakunnan tasoa ja lähialueita parempi, työttömyysasteen ollessa 9/2026 seutukunnassa 7,7 %, Keski-Pohjanmaan maakunnassa keskimäärin 9,0 % ja koko maassa 11,8 %.

Turvallisuus, varautuminen ja huoltovarmuus ovat entistä painokkaammin esillä yrityksissä, kylissä ja kunnissa. Puolustus- ja kaksikäyttötuotteiden kysyntä avaa mahdollisuuksia seudun yrityksille (mm. Kasvun Pilarit -yritysryhmähanke). Seudulla on vuonna 2025 laadittu seudullinen varautumissuunnitelma ja rakennettu 14 aseman kyläradioverkko.

Kuntatalous on tiukka, ja kuntayhteistyön tarve kasvaa erityisesti sivistyssektorilla (perusopetuksen yhteistyöselvitys 9 kunnan kesken). Työvoiman saatavuus, muuttoliike ja kansainvälistyminen ovat seudun kasvun pullonkauloja.

EU-ohjelmakausi 2021–2027 lähestyy loppuaan. Keski-Pohjanmaalla ohjelmakauden rahoituskehystä on hyödynnetty tehokkaasti, ja jaettavissa olevaa rahoitusta on enää niukasti. Seuraavaan ohjelmakauteen liittyy merkittävää epävarmuutta.

Teknologinen murros – data, tekoäly ja automaatio – muuttaa sekä kuntien että yritysten toimintaa. Kiinnostus tekoälyyn on suurta kunnissa ja yrityksissä (KASE Dataliike).

Kehitysnäkymät 2027–2028

Suurhankkeiden rakennusvaihe jatkuu ja osa siirtyy tuotantovaiheeseen. Keskeinen kysymys on paikallisen arvonlisän kasvattaminen ja pitkäaikaisten myönteisten vaikutusten varmistaminen: miten seudun pk-yritykset pääsevät mukaan rakennus- ja tuotantovaiheen hankintoihin ja miten investoinnit kytketään paikallisiin arvoketjuihin.

Datakeskus-, energiavarasto- ja teollisuuspuistohankkeiden eteneminen riippuu luvituksesta, verkkokapasiteetista, kaavoituksesta ja sosiaalisesta hyväksyttävyydestä.

Ulkoisen kehittämisrahoituksen määrä todennäköisesti pienenee ohjelmakausien vaihteessa. Rahoituspohjaa on laajennettava (suora EU-rahoitus, säätiöt, yritysryhmähankkeet, KASE Kehitys Oy).

Varautumisen ja huoltovarmuuden merkitys kasvaa edelleen kaikessa kehittämisessä.

Kehitysnäkymät pitkällä aikavälillä

Seudun pitkän aikavälin näkymät ovat myönteiset. Datatalouden kasvu, biotalouden merkityksen kasvu, energiamurros, sähköistyminen sekä energiaintensiivisen ja hiilineutraalin teollisuuden kasvu antavat maaseudulle uuden roolin. Strateginen kysymys ei ole vain investointien määrä, vaan se, miten niiden paikallinen arvonlisä, osaaminen, yritysvaikutukset ja hyväksyttävyys vahvistetaan.

B-OSA: SEUTUORGANISAATION OMA TOIMINTA

I Seutukunnallinen toiminta

Kaustisen seutukunta toimii kuntalain 51 §:n tarkoittamana kuntien yhteisenä toimielimenä. Sopimuskunnat ovat Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli. Seutuvaltuusto toimii Lestijärven kunnan hallinto-organisaatiossa itsenäisenä lautakuntana, ja yhteistyön valmisteluelimenä toimii johtoryhmä. Seutukunnan toimintaa johtaa kehittämisjohtaja. Seudullinen

kehitysyhtiö KASE Kehitys Oy täydentää seutukunnan toimintaa ja palveluja ja tällä hetkellä yhtiö toteuttaa KASE Vipuu! -hanketta.

II Perustehtävät ja Kaustisen seutukunnan rooli kehittämisohjelmassa

Seutukunnan perustehtävät yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ovat **1) aluekehittäminen, 2) alueen elinkeinotoiminnan kehittäminen, 3) kuntien yhteistoiminnan edistäminen ja 4) seudun edunvalvonta**. Lisäksi seutukunta tuottaa sopimusperusteisesti yrityspalveluja, tietosuoja-asiantuntijan palveluja jäsenkunnille sekä työllisyys- ja rekrytointipalveluja (Halsua ja Toholampi) ja koordinoi seudullista digistrategiaa.

Seutukunta ottaa päävastuun tehtävistä, jotka perustuvat jäsenkuntien yhteiseen toimeksiantoon ja joissa seudullinen koordinaatio tuottaa lisäarvoa. Seutukunta toimii tarpeen mukaan myös maakunnallisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä hankkeissa ja verkostoissa, kun se tuottaa jäsenkunnille ja seudun yrityksille selkeää lisäarvoa.

III Seutuorganisaation tilanne ja kehittäminen 2027

Organisaatio ja henkilöstö. Vuoden 2025 organisaatiouudistuksen mukaiset tiimit (hallintopalvelut, kunta- ja digipalvelut, yrityspalvelut, aluekehityspalvelut) ovat käynnistäneet toimintansa ja viestinnälle on nimetty prosessivastaava vuonna 2026. Syksyllä 2026 aloittivat uusi hanke- ja taloussihteeri sekä perusopetuksen yhteistyöselvityksen ja KASE Vipuu! -hankkeen henkilöstö. Seutukunnan hallinnon laadukkuus ja toimintavarmuus on ensiarvoisen tärkeä kriittinen osa-alue sekä kuntalain että hanketoiminnan näkökulmasta. On ennakoitavissa, että ulkopuolisen rahoituksen hankintaan sisältyy jatkossa entistä enemmän kilpailua ja hakijoiden osaaminen ja

hallinnolliset kyvykkyydet arvioidaan tarkemmin ja ne tulevat olemaan myös kilpailuetuja. Lisäksi moniin yhteistyökumppanuuksiin ja verkostoihin saadaan lisäarvoa sillä, että organisaatiolla on esimerkiksi laatujärjestelmä. Seutukunta selvittää vuoden 2027 aikana tarkoituksenmukaiset laatujärjestelmät ja käynnistää ao. järjestelmän laatimisen organisaatiolle.

Vuonna 2027 ratkaistavat sopimuskysymykset. Tietosuoja-asiantuntijan palvelu ja kehittämisasiantuntijan toimi on varattu talousarvioon vuosille 2026–2027. Jatkosta vuodesta 2028 alkaen on päätettävä vuoden 2027 aikana yhdessä kuntien kanssa.

Tiedolla johtaminen, tekoäly ja järjestelmät. Seutukunta on tehostanut jo vuoden 2026 aikana tiedolla johtamista, tavoitteena on vähentää tietojärjestelmiä ja hyödyntää entistä enemmän tekoälyä seutukunnan tekoälystrategian mukaisesti. Hakosalon CRM- ja muut palvelut on irtisanottu ja ne ovat käytettävissä 1.4.2027 asti. Yrityspalvelujen CRM-ratkaisu (mahdollisesti myös työajanseuranta samassa järjestelmässä) kilpailutetaan tai vaihdetaan vuonna 2027. Tavoitteena on, että asia kirjataan yhteen järjestelmään, josta tarvittavat raportit ja mittarit saadaan suoraan joko järjestelmän raporteilla ja/tai tekoälyä hyödyntäen. SharePoint-intranet otetaan käyttöön keväällä 2027. Tiedolla johtamisen työpajasarja jatkuu vuodelle 2027. Koko henkilöstöllä on käytössä maksullinen Copilot sekä kaksi tekoälyagenttia. Vuonna 2027 tekoälyn hyödyntämistä jatketaan seutukunnan tekoälystrategian ja hallintamallin mukaisesti sekä kehittämisohjelman ja toimintasuunnitelman mittariseurantaa automatisoidaan mahdollisuuksien mukaan.

Talous, rahoitus ja hanketoiminta. Toiminnan rahoituspohja on kuntarahoitus, hankerahoitus ja palvelujen myynti. Tavoitteena on, että kuntarahoituksen osuus seutukunnan hallinnoimien kehittämishankkeiden kokonaisrahoituksesta on enintään 20 %. Vuonna 2027 seutukunta panostaa uusien hankkeiden suunnitteluun ja hakemiseen tarpeiden mukaan, sillä hanketoiminnan volyymi on pienenemässä erittäin merkittävästi vuoden 2027 jälkeen. Vuonna 2027 päättyy useita hankkeita (mm. KULUMAT 4/2027, Virtaava seutu 8/2027, KASE Virse ja Kasvun Pilarit 9/2027, KASE Parks ja KASE Dataliike 12/2027), mikä edellyttää osaamisen ja henkilöstön pitovoiman suunnitelmallista varmistamista. Myös EU-ohjelmakauden loppuminen edellyttää rahoituspohjan laajentamista.

Viestintä. Viestintästrategian valmistelu käynnistyi 1.10.2026. Strategia viedään seutuvaltuuston hyväksyttäväksi vuonna 2027, ja viestinnän vuosikello rakennetaan kehittämisohjelman painopisteiden mukaiseksi.

Kaustisen seutukunnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 853 838	2 013 043	2 013 043	2 013 043
Toimintamenot	1 853 835	2 013 043	2 013 043	2 013 043
Toimintakate (netto)	3,00	0,00	0,00	0,00

2.5 Maaseututoimi

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä. Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalavereihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään maksajaviraston asettamassa määräajassa. Päätökset viljelijöille toimitetaan kuukauden kuluessa siitä, kun päätöksen lähettäminen on tietojärjestelmässä mahdollista. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään 12 kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

Maaseututoimen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	360 720	383 760	389 057	394 252
Toimintamenot	360 720	383 760	389 057	394 252
Toimintakate (netto)	0,00	0,00	0,00	0,00

3 Tuloslaskelmaosa

3.6 Tuloslaskelmat

Koko kunnan tuloslaskelma

	Talousarvio 2027	Taloussuunnitelma 2028	Taloussuunnitelma 2029
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	**1 765 654**	**1 763 654**	**1 765 654**
Maksutuotot	**8 500**	**8 500**	**8 500**
Tuet ja avustukset	**874 438**	**874 438**	**874 438**
Muut toimintatuotot	**328 225**	**315 329**	**311 174**
TOIMINTATUOTOT	**2 976 817**	**2 961 921**	**2 959 766**
Palkat ja palkkiot	-3 133 908	-3 157 414	-3 187 203
Henkilösivukulut	-722 174	-722 709	-724 192
Henkilöstökorvaukset	0	0	0
Henkilöstökulut	**-3 856 082**	**-3 880 123**	**-3 911 395**
Palvelujen ostot	**-2 160 874**	**-2 171 011**	**-2 185 050**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-461 012**	**-448 511**	**-453 129**
Avustukset	**-147 735**	**-149 909**	**-151 601**
Muut toimintakulut	**-159 674**	**-156 056**	**-154 211**
TOIMINTAKULUT	**-6 785 377**	**-6 805 610**	**-6 855 386**
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	**-3 808 560**	**-3 843 689**	**-3 895 620**
Kunnan tulovero	1 059 000	1 044 000	1 083 000
Kiinteistövero	2 462 000	2 400 450	2 340 439
Osuus yhteisöveron tuotosta	478 000	498 000	498 000
Verotulot	**3 999 000**	**3 942 450**	**3 921 439**
Valtionosuudet	**1 030 767**	**1 249 121**	**1 378 121**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-171 900**	**-168 900**	**-166 400**
VUOSIKATE	**1 049 307**	**1 178 982**	**1 237 540**
Poistot ja arvonalentumiset	-405 872	-370 650	-396 343
TILIKAUDEN TULOS	**643 435**	**808 332**	**841 197**
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**643 435**	**808 332**	**841 197**

Tuloslaskelma sisäisillä erillä

	Talousarvio 2027	Taloussuunnitelma 2028	Taloussuunnitelma 2029
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	**2 079 111**	**2 077 111**	**2 079 111**
Maksutuotot	**8 500**	**8 500**	**8 500**
Tuet ja avustukset	**874 438**	**874 438**	**874 438**
Muut toimintatuotot	**328 225**	**315 329**	**311 174**
TOIMINTATUOTOT	**3 290 274**	**3 275 378**	**3 273 223**
Palkat ja palkkiot	-3 133 908	-3 157 414	-3 187 203
Henkilösivukulut	-722 174	-722 709	-724 192
Palvelujen ostot	**-2 471 293**	**-2 479 041**	**-2 493 077**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-464 049**	**-451 548**	**-456 166**
Avustukset	**-147 735**	**-149 909**	**-151 601**
Muut toimintakulut	**-159 674**	**-156 056**	**-154 211**
TOIMINTAKULUT	**-7 098 834**	**-7 116 677**	**-7 166 450**
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	**-3 808 560**	**-3 841 299**	**-3 893 227**
Kunnan tulovero	1 059 000	1 044 000	1 083 000
Kiinteistövero	2 462 000	2 400 450	2 340 439
Osuus yhteisöveron tuotosta	478 000	498 000	498 000
Verotulot	**3 999 000**	**3 942 450**	**3 921 439**
Valtionosuudet	**1 030 767**	**1 249 121**	**1 378 121**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-171 900**	**-168 900**	**-166 400**
VUOSIKATE	**1 049 307**	**1 181 372**	**1 239 933**
Poistot ja arvonalentumiset	-405 872	-370 650	-396 343
TILIKAUDEN TULOS	**643 435**	**810 722**	**843 590**
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**643 435**	**810 722**	**843 590**

3.7 Toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate

Tuloslaskelma osoittaa, miten kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan ja hallinnon menoihin, korkoihin ja muihin rahoituskuluihin sekä käyttöomaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloksen sitovuus

Kunnanhallitusta sitoo tuloslaskelman tulostavoite. Kunnanhallitus vastaa kunnan talouden hoidosta ja talousarvion täytäntöönpanosta ja on velvoitettu ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, ellei tavoite toteudu. Tarvittaessa talousarviomuutokset on esitettävä kunnanvaltuustolle talousarviovuoden aikana.

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot ja toimintakulut muodostuvat käyttötalousosan yleishallinnon toimialan, sivistyksen- ja hyvinvoinnin toimialan, teknisen toimialan sekä Kaustisen seutukunnan ja maaseututoimen yhteissummasta. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän 2 976 817 euroa ja toimintakuluja arvioidaan kertyvän -6 785 377 euroa.

Toimintakate eli nettomenot

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka kunnallisen toimintaluonteensa takia on alijäämäinen ja rahoitetaan verorahoituksella. Kunnan toimintakate vuonna 2027 on -3 808 560.

3.8 Verotulot

Verotulojen tilitykset sisältävät ansiotuloista maksettavan kunnallisen tuloveron, yhteisövero-osuuden ja kiinteistöveron.

Vuonna 2027 arvioidaan verotuloja tilitettävän yhteensä 3 999 000 euroa. Verotulojen arvio perustuu Kuntaliiton yleisiin veroennusteisiin, vuoden 2026 toteumaennusteeseen sekä tuulivoimapuistosta arvioituun verotuloon.

Kunnallisvero

Kunnallinen tulovero määräytyy valtuuston päättämän tuloveroprosentin ja verovelvollisten verovähennysten jälkeisten verotettavien tulojen mukaan. Vuoden 2027 talousarviossa kunnallisvero on laskettu 8,90 prosentin mukaan.

Verotulot kirjataan tuloksi kassaperusteisesti. Tuloksi kirjattavaan verokertymään vaikuttavat kuluvan vuoden ennakoiden lisäksi aikaisempien tilitysten ja niiden oikaisujen vuosittaiset vaihtelut.

Vuodelle 2027 arvioidaan tuloveroa kertyvän 1 059 000,00 euroa.

Yhteisövero

Vuonna 2027 yhteisöveroja odotetaan kertyvän 478 000,00 euroa. Yhteisöveroennuste perustuu aikaisempien vuosien toteutuneisiin tuottoihin ja Kuntaliiton veroennusteisiin. Suunnitteluvuosille arvioidaan maltillista nousua.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroa arvioidaan tilitettäväksi vuonna 2027 yhteensä 2 462 000 euroa. Taloussuunnitelmaan vuosille 2028–2029 on kirjattu kiinteistöverotuotot vuosittaisella 2,5 % laskulla.

3.9 Valtionosuudet

Talousarvion valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennakollisiin valtionosuuslaskelmiin.

Valtionosuuksia Lestijärvelle arvioidaan vuonna 2027 kokonaisuutena saatavan 1 030 767 euroa. Summa koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta, opetustoimen ja kulttuurin valtionosuudesta ja veromenetysten kompensaatioista. Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan valtionosuudet lähtisivät nousuun vuodesta 2028 alkaen, mutta ennusteeseen on syytä suhtautua varauksella, koska seuraavan hallituskauden aikana tullaan todennäköisesti toteuttamaan valtionosuusuudistus.

3.10 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut koostuvat mahdollisista korkosuojaustuotoista ja -kuluista, olemassa olevien lainanlyhennyksien koroista sekä muista rahoituskuluista. Rahoitustuottojen- ja kulujen arvioitu summa vuodelle 2027 on arviolta -171 900 euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioinnissa on noudatettu varovaisuusperiaatetta.

3.11 Vuosikate, poistot ja varausten ja rahastojen muutokset

Positiivinen vuosikate tarkoittaa sitä, että tulorahoitus eli toiminta- ja rahoitustulot sekä verotulot ja valtionosuudet ovat riittäneet toiminta- ja rahoituskuluihin ja että sillä voidaan rahoittaa myös osa investoinneista ja/tai lainan lyhennyksistä. Vakaa kuntatalous edellyttää, että vuosikatteen tulisi olla tuloslaskelmaan kirjattujen poistojen suuruinen. Mikäli poistot ja vuosittaiset investoinnit ovat samaa suuruusluokkaa, tarkoittaa poistojen suuruinen vuosikate sitä, että investoinnit voidaan rahoittaa tulorahoituksella eikä niitä varten tarvitse ottaa lainaa.

Vuoden 2027 talousarvioesityksen vuosikate on 1 049 307 euroa eli 643 435 euroa suuremmat kuin poistot. Vuosikatteella eli tulorahoituksella voidaan kattaa kaikki vuoden investointisuunnitelman mukaisista investoinneista.

4 Investointiosa

Investointiosassa esitetään käyttöomaisuuden hankinnat ja niihin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot sekä omaisuuden myynnit. Investoinneista esitetään mahdollinen kokonaiskustannusarvio ja tarvittava määräraha talousarviovuonna sekä suunnitteluvuosien arvioitu käyttötarve. Jos hankkeen toteutuminen viivästyy arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin määrärahatarve uudelleen suunnitteluvuosille. Tuleviin investointeihin voidaan varautua tekemällä investointivaraus.

Lestijärven kunnan nettoinvestoinnit investointisuunnitelman mukaan ovat suunnittelukaudella 2027–2029 yhteensä –1 185 000 euroa.

Yleishallinnon toimiala

Yleishallinnon investointiosaan varataan määräraha 2027 vuodelle laitehankintoihin.

Yleishallinnon nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat –42 000,00 euroa.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin toimiala

Sivistystoimelle varataan vuodelle 2027 laitehankintoihin 20 000 euroa. Investoinnilla uusitaan vanhentunutta ja käyttöiän päähän tulevaa laitteistoa sekä varmistetaan opetuksen, varhaiskasvatuksen ja henkilöstön työskentelyn sujuvuus ja toimintavarmuus. Lisäksi oppimistorin AV-välineistö uusitaan. Suunnitteluvuosille varataan 11 000 euroa kullekin.

Sivistystoimen nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat yhteensä -42 000,00 euroa.

Tekninen toimiala

Teknisen toimen investointiosaan on varattu 2027 vuodelle 440 000,00 euroa. Investointimääräraha kohdistuu kunnan kiinteistöjen ja infrastruktuurin ylläpitoon ja kehittämiseen sekä yleisten alueiden kunnostamiseen ja kaluston uudistamiseen. Myös tulevien vuosien investoinneissa varaudutaan kunnan kiinteistöjen, infrastruktuurin ja yleisten alueiden kehittämis- ja korjaustarpeisiin sekä edistetään Lestijärven kuntastrategian mukaisten tavoitteiden toteutumista.

Teknisen toimen investointien nettomeno suunnittelukaudella ovat yhteensä -1 110 000,00 euroa.

Investointisuunnitelma			
	TA2027	**TS2028**	**TS2029**
Yleishallinnon toimiala			
IT- ja AV-laitteisto, kalusto	20 000	11 000	11 000
Yleishallinnon toimiala yht.	**20 000**	**11 000**	**11 000**
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala			
IT- ja AV-laitteisto, kalusto	20 000	11 000	11 000
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yht.	**20 000**	**11 000**	**11 000**
Tekninen toimiala			
Maa- ja vesialueet	25 000	20 000	20 000
Rakennukset	200 000	200 000	200 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	200 000	100 000	100 000
Koneet ja kalusto	15 000	15 000	15 000
Tekninen toimiala yht.	**440 000**	**335 000**	**335 000**
Investoinnit yhteensä	**480 000**	**357 000**	**357 000**

5 Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Niiden nettomäärä osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin, lainan lyhennyksiin ja muihin rahoitusmenoihin sekä miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarve katetaan joko lainojen lisäyksellä ja/tai toimintapääoman vähennyksellä.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeisin kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä ja kunnan talouden tasapainoisuutta. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen ja hyvä, jos se riittää myös nettoinvestointien kattamiseen.

Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan vuosikatteen perusteella:

1. Kunnan talous on ylijäämäinen tai vahvistuva, kun vuosikate kattaa sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennykset että poistonalaiset investoinnit.
2. Kunnan talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistojen on vastattava keskimääräistä poistonalaisten investointien tasoa.
3. Kunnan talous on heikkenevä, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.
4. Kunnan talouden tila on heikko, kun vuosikate on negatiivinen.

Vuonna 2027 vuosikatetta kertyy 1 049 307 euroa.

Investoinnit

Investoinnit merkitään rahoituslaskelmaan erillisen investointisuunnitelman mukaan. Investointisuunnitelmaan sisältyvät arviot hankintamenoista, rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden myyntituloista. Vuoden 2026 kunnan nettoinvestoinnit ovat -480 000 euroa ja koko suunnittelukaudella -1 192 000 euroa.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisia lainoja otetaan pitkävaikutteisten investointien rahoittamiseen. Vuonna 2027 ja suunnitteluvuosina lisälainalle ei ole tarvetta, mikäli tuloslaskelmaosa ja investointiosa toteutuu suunnitellulla tavalla.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset on merkitty talousarvion laadintahetkeen mennessä otettujen ja seuraavana vuonna otettavien lainojen arvioitujen lyhennysaikataulujen mukaan. Vuonna 2027 pitkäaikaisia lainoja lyhennetään lyhennysohjelman mukaisesti 411 101,67 euroa ja koko suunnittelukaudella yhteensä 1 233 305,01 euroa.

Lainakanta vuoden 2029 lopulla on 7 494 984 euroa eli nykyisellä asukasmäärällä (9/2026 asukasluku 651) laskettuna 11 513 € / asukas.

Lyhytaikaiset lainat

Kunnan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi otetaan tarpeen mukaan lyhytaikaista, enintään vuoden laina-ajalla olevaa lainaa kunnanhallituksen päättämien ohjeiden mukaisesti.

Kunnalla on kuntatodistuslainan nostamista varten limiitit Osuuspankissa (3.000.000,00 €), Kuntarahoituksella (3.000.000,00 €) ja Danske Bankissa (1.680.000,00 €). Kuntatodistuslainaa nostetaan kassanhallinnan tarpeiden mukaan talousarvio- ja suunnittelukaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli rahavirta on negatiivinen, ilmaisee määrä sen, kuinka paljon menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa.

Vuonna 2027 on koko kunnan toiminnan ja investointien rahavirta 569 307 euroa ja koko suunnittelukaudella 2 271 829 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma

* Luvut pyöristetty

Rahoituslaskelma (€)	TP 2025	TP-ennuste 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	1 489 865	1 744 105	1 049 307	1 178 982	1 237 540
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Toiminnan rahavirta yhteensä	**1 489 865**	**1 744 105**	**1 049 307**	**1 178 982**	**1 237 540**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot (−)	-62 396	-150 000	-480 000	-357 000	-357 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	93				
Investointien rahavirta yhteensä	**-62 303**	**-150 000**	**-480 000**	**-357 000**	**-357 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 427 562**	**1 594 105**	**569 307**	**821 982**	**880 540**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainasaamisten lisäys (−)	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys (+)	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (−)	-514 040	-411 102	-411 102	-411 102	-411 102
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/−)	-550 000	0	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	**-1 064 040**	**-411 102**	**-411 102**	**-411 102**	**-411 102**
Oman pääoman muutokset (+/−)	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-89 500	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 153 540	-411 102	-411 102	-411 102	-411 102
Rahavarojen muutos	**274 021**	**1 183 003**	**158 205**	**410 880**	**469 438**
Rahavarat 1.1.	1 326 730	1 600 752	2 783 755	2 941 960	3 352 840
Rahavarat 31.12. (laskennallinen)	1 600 752	2 783 755	2 941 960	3 352 840	3 822 278
Lainakanta 1.1.	**10 203 432**	**9 139 392**	**8 728 290**	**8 317 188**	**7 906 086**
Lainakanta 31.12. (laskennallinen)	9 139 392	8 728 290	8 317 188	7 906 086	7 494 984

6 Muut eriytetyt laskelmat

6.1 Vesi- ja viemärilaitos

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kunnan, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa. Kirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä toiminnan kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. (Kilpailulaki 948/2011 § 30d)

Lestijärven kunnan kirjanpidossa vesi- ja viemärilaitoksen tulot ja menot sisältyvät vuodesta 2027 alkaen teknisen toimialan tulosalueeseen (30). Vesi- ja viemärilaitoksella on omat kustannuspaikat: vesilaitos 6100 ja viemärilaitos 6110.

Lestijärven kunnan vesilaitos toimittaa kuluttajien käyttöön talousvettä, jonka raakavetenä käytetään pohjavettä. Pikku-Kannuksessa sekä Parannassa on käytössä betonirengaskaivot ja Palokankaalla putkisihtikaivo. Vedenotolle on voimassa oleva ympäristölupa, joka sallii vuosikeskiarvona enimmillään 1000 m3:n vuorokautisen vedenoton. Vedenottamoiden veden käsittelynä on alkalointi, joka suoritetaan kalkkikivikäsittelyllä. Alkaloitu vesi ohjataan vielä UV-laitteiston läpi ennen verkostoon pääsyä.

Veden laatua tarkkaillaan säännöllisellä näytteiden otolla terveysvalvontaviranomaisen hyväksymän valvontatutkimusohjelman mukaisesti.

6.1.1 Vesihuollon tavoitteet vuodelle 2027

Vesihuollossa jatketaan etäluettavien mittarien käyttöönottoa.

Kirjanpitoa kehitettään siten, että vesihuollon tunnuslukujen laskeminen onnistuu helposti. Lisäksi vesi- ja viemärilaitoksen uutta laskutusohjelmaa kehitetään edelleen, jotta laskutustyötä saadaan automatisoitua.

Vesi- ja jätevesitaksoille laaditaan korotussuunnitelma, jotta vesihuollon tulos saataisiin suunnittelukaudella joko nollaan tai positiiviseksi.

6.1.2 Vesihuollon eriytetty tuloslaskelma

	Talousvesi	Jätevesi	YHTEENSÄ
Myyntituotot	**102 000**	**80 000**	**182 000**
Maksutuotot	**0**	**0**	**0**
Tuet ja avustukset	**0**	**0**	**0**
Muut toimintatuotot	**0**	**0**	**0**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**
TOIMINTATUOTOT	**102 000**	**80 000**	**182 000**
Palkat ja palkkiot	-9 800	-10 100	**-19 900**
Henkilösivukulut	-2 530	-2 592	**-5 122**
Henkilöstökorvaukset	0	0	**0**
Henkilöstökulut	**-12 330**	**-12 692**	**-25 022**
Palvelujen ostot	**-20 621**	**-206 380**	**-227 001**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-12 600**	**-8 100**	**-20 700**
Avustukset	**0**	**0**	**0**
Muut toimintakulut	**0**	**-500**	**-500**
TOIMINTAKULUT	**-45 551**	**-227 672**	**-273 223**
TOIMINTAKATE	**44 119**	**-160 365**	**-116 245**
Rahoitustuotot ja -kulut	**0**	**0**	**0**
VUOSIKATE	**44 119**	**-160 365**	**-116 245**
Poistot ja arvonalentumiset	**-5 505**	**-16 391**	**-21 896**
TILIKAUDEN TULOS	**38 614**	**-176 756**	**-138 141**

6.2 Sotekiinteistöt

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kunnan, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa. Kirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä toiminnan kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. (Kilpailulaki 948/2011 § 30d)

Kuntien sote-kiinteistöt toimivat lähtökohtaisesti kilpailutilanteessa markkinoilla kuntalain 126 §:n mukaan. Kunnan arvioi, onko kunnan alueella toimivaa sote-kiinteistömarkkinaa, joka edellyttää sote-kiinteistöjen vuokrauksen yhtiöittämistä. Kunnanvaltuusto päätti 30.10.2025 § 50 jättää Soitelle vuokrattujen sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen tekemättä markkinoiden puuttumisen vuoksi.

Kunnanhallitus päätti 15.10.2025 § 185 ryhtyä pitämään terveysaseman, Kotipirtin ja tukiasuntojen sekä paloaseman vuokraamisesta erillistä, muusta kunnan toiminnasta eriytettyä kirjanpitoa, kilpailulain (948/2011) 30 d § 5. kohdassa edellyttämällä tavalla.

Lestijärven kunnalla on seuraavat sote-kiinteistöt:

1. Paloasema
2. Kotipirtti ja Tukiasunnot
3. Terveysasema

Lestijärven kunnan kirjanpidossa sotekiinteistöjen tulot ja menot sisältyvät liiketoiminnan tulosalueeseen (60). Sotekiinteistöillä on liiketoiminnan tulosalueessa omat kustannuspaikat: 6380 sotekeskus, johon kuuluu Kotipirtti, Tukiasunnot ja terveysasema sekä 6390 palolaitos.

6.2.1 Sotekiinteistöjen tavoitteet vuodelle 2027

Kunnan tavoitteena vuonna 2027 on varmistaa, että hyvinvointialueella on käytössään asianmukaiset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat palvelutuotannon järjestämiseen. Kunta ylläpitää kiinteistöjä pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti sekä huolehtii tilojen kunnosta, käyttövarmuudesta ja terveellisyydestä.

Lisäksi tavoitteena on tehdä hyvinvointialueen kanssa tiivistä ja ennakoivaa yhteistyötä, jotta tilatarpeisiin ja muutoksiin voidaan reagoida ajoissa. Kunta pyrkii turvaamaan vakaan ja selkeän vuokrasuhteen sekä kehittämään kiinteistöjen käyttöä siten, että ne palvelevat mahdollisimman hyvin alueen palvelurakennetta ja kuntalaisten tarpeita. Vuosi 2027 tuo epävarmuutta sotekiinteistöjen osalta, koska Soite on mahdollisesti lakkauttamassa Kotipirtin toiminnan vuonna 2027. Tästä syystä vuokratuottoja ei ole huomioitu täysimääräisenä.

6.2.2 Sotekiinteistöjen eriytetty tuloslaskelma

	Sotekeskus	Palolaitos	YHTEENSÄ
Myyntituotot	**0**	**0**	**0**
Maksutuotot	**0**	**0**	**0**
Tuet ja avustukset	**0**	**0**	**0**
Muut toimintatuotot	**54 281**	**35 000**	**89 281**
Valmistus omaan käyttöön	**0**	**0**	**0**
TOIMINTATUOTOT	**54 281**	**35 000**	**89 281**
Palkat ja palkkiot	0	0	**0**
Henkilösivukulut	0	0	**0**
Henkilöstökorvaukset	0	0	**0**
Henkilöstökulut	**0**	**0**	**0**
Palvelujen ostot	**-19 500**	**-2 230**	**-21 730**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-72 000**	**-8 097**	**-80 097**
Avustukset	**0**	**0**	**0**
Muut toimintakulut	**0**	**0**	**0**
TOIMINTAKULUT	**-91 500**	**-10 327**	**-101 827**
TOIMINTAKATE	**-37 219**	**24 673**	**-12 546**
Rahoitustuotot ja -kulut	**0**	**0**	**0**
VUOSIKATE	**-37 219**	**24 673**	**-12 546**
Poistot ja arvonalentumiset	**-51 684**	**0**	**-51 684**
TILIKAUDEN TULOS	**-88 903**	**24 673**	**-64 230**